MISSING PLATE XII
NOT REPLACEABLE

VNCIALIS SCRIPTVRA

CODICVM LATINORVM

Imprimerie Francis SIMON, Successeur d'A. LE ROY

imprimeur breveté

Aemilius CHATELAIN.

VNCIALIS SCRIPTVRA

CODICVM LATINORVM

NOVIS EXEMPLIS

ILLVSTRATA

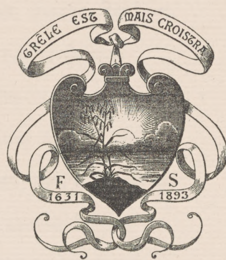

LVTETIAE PARISIORVM

APVD H. WELTER BIBLIOPOLAM

Via dicta BERNARD PALISSY, 4

—

M. DCCCC I

LEOPOLDO DELISLE

BIBLIOTHECAE PATRIAE GALLORVM

PROCVRATORI

Quiſquis noſcere codices vetuſtos
Conatur, LEOPOLDE, te magiſtrum
Optat nomine nuncupare fauſto.
Nullus te ſine curſus inchoatur
In tali oceano, nec ulla cymba
Portum te ſine poſſit invenire.
Haec tentamina larga de rotunda
Scriptura accipias, precor, benigne.
Hic Verona ſuo nitore fulget,
Ac plenis Bobium vigil tenebris,
Sancti et coenobium nivale Galli,
Necnon Floriacum ante glorioſum,
Et Corbeia tuis aperta libris.
Non me codicibus tot eruendis
Europam peragraſſe paenitebit
Si feliciter (ut loqui ſolebant)
Hoc perlegeris unciale Corpus.

CODICES VNCIALIBVS LITTERIS SCRIPTI

QVINTO SAECVLO

SEXTO SAECVLO

Tabvla XVI

Tabvla XVI. Pariſinus N. a. l. 1629 (Lugdunenſis). *Auguſtinus* in Pſalmos.

— XVII. 1° Ambroſianus D. 26 ſup. (Bobienſis). *Prudentius.*
2° Ambroſianus C. 39 inf. (Bobienſis) *Euangelia.*

— XVIII. 1° Pariſinus 11326. *Proſperi* epigrammata.
2° Bernenſis 380. *Cledonius.*

— XIX. 1° Pariſinus 2235. *Hieronymus* in Pſalmos.
2° Pariſinus 10593. *Baſilius,* homeliae, interprete Rufino.

SEPTIMO SAECVLO

Tabvla XX. 1° S. Pauli in Carinthia XXV. c. 48. *Ambroſius* de Fide.
2° Bolonienſis 32. *Ambroſius.*

— XXI. Veronenſis XVII, 15. *Hieronymus,* Epiſtulae.

— XXII. Vaticanus Ottob. 319. *Auguſtinus* in Pſalmos.

— XXIII. Sangallenſis 1394, p. 91. *Euangelium Marci.*

— XXIV. / — XXV. Guelferbytanus Aug. 36, 23. *Gromatici veteres.*

— XXVI. Aurelianenſis 169, fol. 3 (Floriacenſis). *Baſilius,* interprete Rufino.

— XXVII. Aurelianenſis 169, fol. 27 v° (Floriacenſis). *Hieronymus* in Jeremiam.

— XXVIII. Pariſinus N. a. l. 1629 (Floriacenſis). *Origenes* in Epiſt. Pauli ad Romanos.

— XXIX. 1° Aurelianenſis 169, fol. 12 v° (Floriacenſis). *Ambroſius,* Hexameron.
2° Aurelianenſis 169, fol. 31 v° (Floriacenſis). *Auguſtinus,* Epiſtulae.

— XXX. Vaticanus Regin. 267 (Floriacenſis). *Fulgentius.*

— XXXI. 1° Sangallenſis 908, p. 217. *Oracula Sibyllina.*
[Script. poſterior. *Gloſſae,* s. ix].
2° Sangallenſis 908, p. 283. *Vegetius,* Mulomedicina.
[Script. poſterior. *Gloſſae Vergilianae,* s. ix].

— XXXII. 1° Pariſinus 6413. *Iſidorus.*
2° Sangallenſis 226. *Iſidorus.*

— XXXIII. Pariſinus 2206. *Gregorius,* Moralia.

— XXXIV. Aurelianenſis 16, fol. 24 (Floriacenſis). *Ezechiel.*

— XXXV. Aurelianenſis 16, fol. 32 v° (Floriacenſis). *Paulus* ad Philippenſes.

— XXXVI. 1° Aurelianenſis 16, fol. 8 (Floriacenſis). *Liber Regum.*
2° Aurelianenſis 16, fol. 30 (Floriacenſis). *Pſeudo-Hieronymus* ad Marcellam.

— XXXVII. Pariſinus 1732. *Ambroſius,* de Officiis.

— XXXVIII. Pariſinus 12205 (Corbeienſis). *Auguſtinus.*

— XXXIX. Trecenſis 504. *Gregorius,* Liber paſtoralis.

— XL. Sangallenſis 188. *Maximus Taurinenſis.*

OCTAVO SAECVLO

TABVLA	XLI.	1° Ambrosianus F 84 sup. (Bobiensis). *Vitae Patrum.*
		2° Parisinus N. a. l. 446 (Lugdunensis). *Hieronymi* excerpta.
—	XLII.	1° Romanus Vict. Em. 2107. *Eucherius.*
—		2° Vaticanus Palat. 277. *Malalianus.*
—	XLIII.	1° Vaticanus Regin. 317 (Augustodunensis). *Sacramentarium.*
		2° Vaticanus Regin. 257 (Dionysianus). *Sacramentarium.*
—	XLIV.	Valentianensis 455 (Amandinus). *Hieronymus*, Chronicon.
—	XLV.	1° Vindobonensis 181. *Antonini* Itinerarium.
		2° Vaticanus 3321. *Isidorus*, Synonyma.
—	XLVI.	Parisinus 1625. *Origenes*, homeliae, interprete Rufino.
—	XLVII.	Berolinensis Phill. 83 (Lugdunensis). *Concilia Galliae.*
—	XLVIII.	Parisinus 9561. *Isidorus* de natura rerum.
—	XLIX.	1° Aurelianensis 16, fol. 14 (Floriacensis). *Cantica canticorum.*
		2° Sangallensis 1395, p. 389. *Liber Psalmorum.*
		3° Romanus Vict. Em. 2109. *Hieronymus* ad Jovinianum.
		4° Aurelianensis, 169, fol. 35 (Floriacensis). *Augustinus*, Epistulae.
—	L.	Carnotensis 40 (Floriacensis). *Gregorius*, Moralia.
—	LI.	
—	LII.	Oxoniensis Laud. misc. 126 (Herbipolitanus). *Augustinus*, Epistulae.
—	LIII.	Romanus Vict. Em. 2106. *Augustinus*, Speculum.
—	LIV.	Romanus Vict. Em. 1372. *Gregorius*, Homeliae in euangelia.
—	LV.	Einsidlensis 157. *Gregorius*, Homeliae in Ezechielem.
—	LVI.	Parisinus 13047 (Corbeiensis). *Pseudo-Cyprianus*, Carmen.
—	LVII.	Bernensis F. 219. *Oribasius.*
—	LVIII.	Parisinus N. a. l. 1586 (Turonensis). *Prophetae.*
—	LIX.	Carnotensis 52. *Euangelium Johannis.*
—	LX.	Augustodunensis 4 (Flaviniacensis). *Euangelia.*

CODICES SEMIVNCIALIBVS LITTERIS SCRIPTI

QVINTO SAECVLO

Tabvla LXI. Auguſtodunenſis 24. *Interpretatio Gai.*
— LXII. Pariſinus 8907 (Carnotenſis). *Maximinus* contra Ambroſium.
— LXIII. Sangallenſis 722. *Hilarius* in Pſalmos.
[Scriptura poſterior. *Lex Romana Viſigothorum*, s. ix].
— LXIV. 1° Sangallenſis 193. *Daniel.*
[Script. poſterior. Pſeudo-Auguſtini Sermo, s. ix].
2° Aurelianenſis 169, fol. 33 v° (Floriacenſis). *Auguſtinus* contra epiſt. Pelagianorum.
— LXV. Veronenſis 4. *Liber Sapientiae.*
— LXVI. 1° Sangallenſis 1395. } *Euangelia.*
2° S. Pauli in Carinthia XXV. d. 65. }

SEXTO SAECVLO

Tabvla LXVII. 1° Veronenſis XXII, 20. *Hieronymus* de viris illuſtribus.
2° Pariſinus 13367 (Corbeienſis). *Auguſtinus* de bono conjugali.
— LXVIII. Ambroſianus O. 210, ſup. (Bobienſis). 1° *Gelaſius*, Epiſtola.
2° *Vigilius Tapſenſis* de Trinitate.
— LXIX. 1° Pariſinus N. a. l. 1594 (Lugdunenſis). *Auguſtinus*, Sermones.
2° Pariſinus 9533. *Auguſtinus* in Pſalmos 29-36.
— LXX. Taurinenſis G. v. 26 (Bobienſis). 1° *Auguſtinus*, Collatio cum Paſcentio.
2° *Rufinus* in Symbolum Apoſtolorum.
— LXXI. Pariſinus 6400 G. (Floriacenſis). *Liber Numerorum.*
[Script. poſterior. *Iſidorus*, de natura rerum, s. vii].
— LXXII. Veronenſis XXXVII, 35. *Clementis* Recognitiones.
— LXXIII. Ambroſianus C. 105 inf. (Bobienſis). *Joſephus.*
— LXXIV-LXXV. Auguſtodunenſis 24. *Caſſianus*, Inſtitutiones.

SEPTIMO SAECVLO

Tabula LXXVI. Gandavenſis 246. *Hieronymus*, Epiſtulae.
— LXXVII. Auguſtodunenſis 107. *Auguſtinus* in Pſalmos.
— LXXVIII. Berolinenſis 159 (Lugdunenſis). *Lex Romana Viſigothorum.*
— LXXIX. Vaticanus Reg. 267 (Floriacenſis). *Fulgentius.*

TABVLA	LXXX.	1° Aurelianensis 169 / 2° Vossianus O. 88 A (Floriacensis). *Origenes*, Homeliae in Leviticum.
—	LXXXI.	Vaticanus 3375. *Eugippius.*
—	LXXXII.	Parisinus 12214 (Corbeiensis). *Augustinus*, Civ. Dei.
—	LXXXIII.	Ambrosianus E. 147 sup. (Bobiensis). *Concilium Chalcedonense.*
—	LXXXIV-LXXXV.	Ambrosianus S. 45 sup. (Bobiensis). *Hieronymus* in Isaiam.
—	LXXXVI.	Veronensis LIII, 51. *Facundus Hermianensis.*
—	LXXXVII.	1° Veronensis LIX, 57. *Leo papa*, Epist.
		2° Veronensis 3. *Liber Regum.*
—	LXXXVIII.	Romanus Vict. Em. 2099. *Augustinus*, Confessiones.
—	LXXXIX.	Parisinus 2706 (Dionysianus). *Augustinus* in Genesim.
—	XC.	Parisinus 11641 (Narbonensis). *Augustinus*, Epistulae.

OCTAVO SAECVLO

TABVLA	XCI.	Parisinus 12243. *Gregorius*, Homeliae in Ezechielem.
—	XCII.	1° Aurelianensis 169, fol. 19 v° (Floriacensis). *Hieronymus* in Isaiam.
		2° id. fol. 4 v° (Floriacensis). *Optatus Milevitanus.*
—	XCIII-XCIV.	Cameracensis 470. *Philippus* in Job.
—	XCV.	Parisinus 2110. *Eugippius.*
—	XCVI.	Oxoniensis Laud. misc. 126 (Herbipolitanus). *Augustinus*, de Trinitate.
—	XCVII.	Parisinus N. a. l. 1629 (Augustodunensis). *Isidorus.*
—	XCVIII.	1° Parisinus 10399. *Ephrem.*
		2° Parisinus 14086 (Corbeiensis). *Hieronymi excerpta.*
		3° Veronensis X, 8. *Augustinus.*
—	XCIX.	Parisinus 12190 (Corbeiensis). *Augustinus*, Concordia euangelistarum.
—	C.	Parisinus N. a. l. 1597 (Floriacensis). *Paterius.*

RENNES, IMP. FR. SIMON, SUCC[r] DE A. LE ROY

IMPRIMEUR BREVETÉ

Sangallensis 1394. — Euangelia.

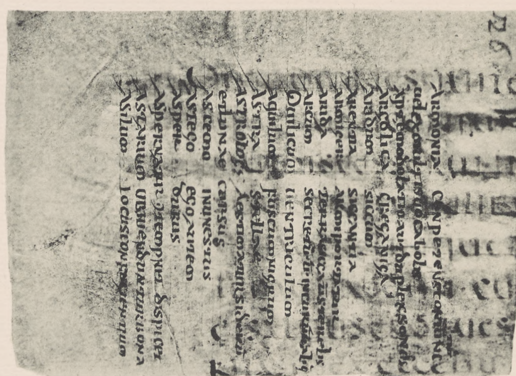

Sangallensis 912. — Jeremias.

Phototypie Berthaud, 31, rue Bellefond, Paris.

+ Pal Soc 87
+ Reusens III top

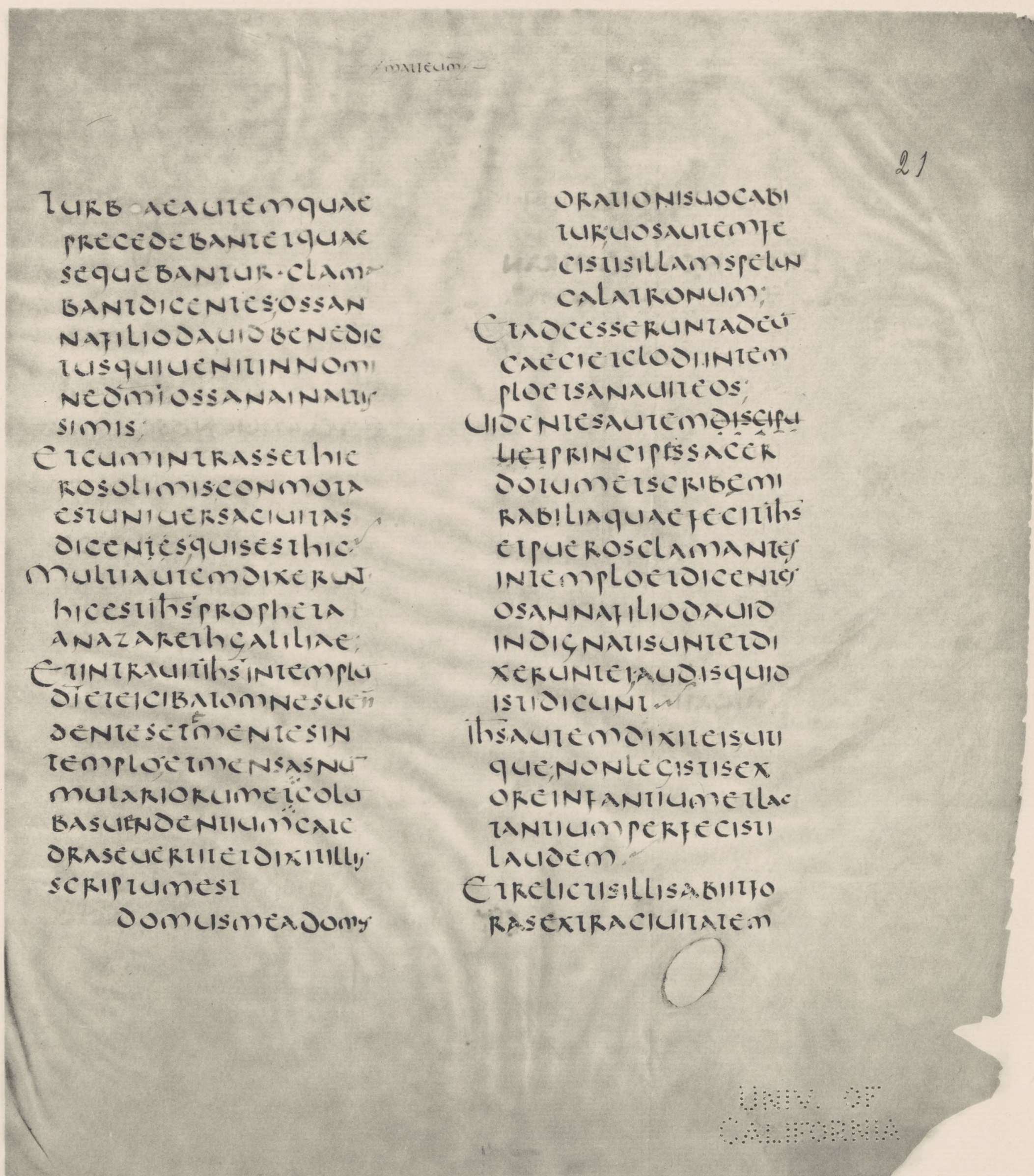
MATTHEUM

21

TURBAEAUTEMQUAE
PRECEDEBANTETQUAE
SEQUEBANTUR·CLAMA
BANTDICENTESOSSAN
NAFILIODAUIDBENEDIC
TUSQUIUENITINNOMI
NEDNIOSSANAINALTIS
SIMIS
ETCUMINTRASSETHIE
ROSOLIMISCONMOTA
ESTUNIUERSACIUITAS
DICENTESQUISESTHIC
MULTIAUTEMDIXERUNT
HICESTIHSPROPHETA
ANAZARETHGALILAE
ETINTRAUITIHSINTEMPLU
DIETEICIEBATOMNESUEN
DENTESETEMENTESIN
TEMPLOETMENSASNUM
MULARIORUMETCOLUM
BASUENDENTIUMETCAT
DRASEUERTITETDIXITILLIS
SCRIPTUMEST
DOMUSMEADOMUS

ORATIONISUOCABI
TURUOSAUTEMFE
CISTISILLAMSPELUN
CALATRONUM
ETADCESSERUNTADEUM
CAECIETCLODIINTEM
PLOETSANAUITEOS
UIDENTESAUTEMDISCIPU
LIETPRINCIPESSACER
DOTUMETSCRIBEMI
RABILIAQUAEFECITIHS
ETPUEROSCLAMANTES
INTEMPLOETDICENTES
OSANNAFILIODAUID
INDIGNATISUNTETDI
XERUNTEIAUDISQUID
ISTIDICUNT
IHSAUTEMDIXITEISUTI
QUENONLEGISTISEX
OREINFANTIUMETLAC
TANTIUMPERFECISTI
LAUDEM
ETRELICTISILLISABIITFO
RASEXTRACIUITATEM

Paris. 17225 (Corbeiensis). — EUANGELIA.

pernosmultaiamde
tasuntmodusitac
sitistelibrihuiusce
teradesignisquan
tumdms·dederit
disseremus

augustini·episcopi
ecclesiae·catholicae
dedoctrina·xpiana
liber primus exp.
incipit · secundus

Quoniamdereb·quum
scriberempraemisico
monensnequisineis
attenderetnisiquod
suntnonetiamsiquid
aliudpraetersesigni
ficantuicissimdesig
nisdisserenshocdico
nequisineisattendat
quodsuntsedpotius
quodsignasuntidest
quodsignificant·sig
numestenimrespræ
terspeciemquaminge
ritsensib·aliudaliquid
exsefaciensincogita
tionemuenire sicut
uestigiouisotransis
seanimalcuiusues
tigiumestcogitamus
etfumouisoignemsub
essecognoscimuset
uoceanimantisaudi
taadfectionemanimi
eiusaduertimusettuba
sonantemilitesuelpro
gredisevelregrediet
siquidaliudpugnapos

Petropolitanus Q. v. I. 3 (Corbeiensis). — Augustinus.

Paris. 10592 (Seguerianus). — Cypriànus.

Ambrosianus D. 519 inf. (Bobiensis). — Cyprianus.

Aurelianensis 169, fol. 1 (Floriacensis). — CYPRIANUS.

Aurelianensis 169, fol. 38 v° (Floriacensis). — AUGUSTINUS.

80

IPSAFIDESENERUARETURQUAETUNCEST
FIDESQUANDOEXPECTATURINSPEQUOD
INRENONDUMUIDETUR FIDEIAUTE
ROBOREADQ·CERTAMINEINMAIORIB·
DUMTAXATAETATIB·ETIAMMORTISSUE
RATSUPERANDUSTIMORQUODINSCIS
MARTYRIBMAXIMEEMINUITCUIUS
PROFECTOCERTAMINISESSETNULLAUIC
TORIANULLAGLORIAQUIANECIPSUMOM
NINOPOSSETESSECERTAMENSIPOSTLA
UACRUMREGENERATIONISIAMSCI·NO
POSSENTMORTEMPERPETICORPORALE
CUMPARUULISAUTEMBAPTIZANDISQUIS
NONADXPIGRATIAMPROPTEREAPOTIUS
CURRERETNEACORPORESOLUERENTUR
ATQ·ITANONINUISIBILIPREMIOPROBARE
TURFIDES SEDIAMNECFIDESESSETCO
FESTIMSUIOPERISQUAERENDOETSU
MENDOMERCEDEM NUNCUERO
MAIOREETMIRABILIOREGRATIASALUA
TORISINUSUSIUSTITIAEPECCATIPOENA
CONUERSAEST; TUNCENIMDICTUM
ESTHOMINIMORIERISSIPECCAUERIS
NUNCDICITURMARTYRIMORERENE
PECCES; TUNCDICTUMESTSIMANDATU
TRANSGRESSIFUERITISMORTEMORIE
MINI NUNCDICITURSIMORTEMRECU
SAUERITISMANDATUMTRANSGREDIE
MINI ; QUODTUNCTIMENDUMFUE
RATUTNONPECCARETURNUNCSUSCI

Veronensis XXVIII, 26. — AUGUSTINUS Civ. D.

Veronensis LI, 49. — Maximus Taurinensis.

Aurelianensis 169, fol. 40 (Floriacensis). — LACTANTIUS.

TURAM·NONTAMEN
DSASEDEMUTATUR
CUMINHOMINENO
BISAUTUIDETURAUT
NASCITURFAMILIARI
INTERSEPROPRIETA
TEETNATIUITATIS
ETUISUS·UTQUODNA
TUMESTUISUMSIT
ETQUODUISUMEST
NASCERETUR.
ETQUIANONDUMNO
BISCONLATIONIS
EUANGELICAEACPRO
FETICAELOCUSEST
INSTITUTUMINTE
RIMEXLEGEORDINEM
PERSEQUAMURPRO
BATURENIMPOSTEA
EXEUANGELIISUE
RUMDIFILIUMNA

TUMINHOMINEFU
ISSENUNCUISUM
INTERIMPATRIAR
CHISINSPECIEHOMI
NISDIFILIUMDMUE
RUMDOCEAMUS
EXLEGE·NAMQ·CUM
ABRAHAEHOMOUI
SUSESTETDSADORA
TUSETIUDEXPRAEDI
CATUS·ETCUMPLUIT
DNSADNO·ADSIGNI
FICATIONEMPATRIS
ETFILIILEXLOQUATUR
NEQ·RURSUMEXIS
TIMANDUMEST
QUODPATRIARCHA
NESCIERITQUINDM
UERUMADORARET
QUEMDMINTELLE
GENSADORABAT

NONAMBIGITURQUINQUODPLUIT
DNSADNO R

Veronensis XIV, 12. — Hilarius de trinitate.

DITIONEMUNDIPEREA
QUAEFACTASUNTINTEL
LECTAASPICIUNTURAE
TERNAQUOQ·EIUSUIR
TUSETDIUINITAS
HUIUSITAQ·DIUINITATIS
CORPORALISINXPOEST
NONEXPARTESEDTOTA
NEQ·PORTIOESTSEDPLE
NITUDOITACORPORALI
TERMANENSUTUNUM
SINTITAUNUMSUNT
UTADONONDIFFERATDS
ITAINDIFFERENSADODS
UTPERFECTUMDMSUBS
TITUERITPERFECTANATI
UITASITAAUTEMPERFEC
TANATIUITASITAAUTE
PERFECTANATIUITASSUB
SISTATQUIAINDOEXDO
NATOCORPORALITERDI
UINITATISINHABITETPLE
NITUDO

LIB· ÷ VIII· EXPLICIT

INC EIUSDEMHILARI
LIB VIIII

TRACTANTESSUPERIORE
LIBRODEIN$\overset{\text{DEF}}{\text{F}}$ERENTINA
TURADIPATRISETDIFILI
ETIDQUODDICTUMEST
EGOETPATERUNUMSU
MUSDEMONSTRAN
TESNONADSOLITARIU
DMPROFICERESEDAD
UNITATEMINDISCRE
TAESECUNDUMGENE
RATIONEMDIUINITA
TISDUMNEQ·ALIUNDE
QUAMEXDODSNATUS
ESTETEXDODSNONPO
TESTNONIDESSEQUOD
DSESTPERCURSISQ·ET
SINONOMNIB·TAME
ADINTELLEGENTIAM
SUFFICIENTIB·DICTO
RUMDIUINORUMAD
Q·APOSTOLICORUMTES
TIMONIISQUIB·INSE
PARABILISNATURAAC
POTESTASPATRISETFILI
DOCEBATURUSQ·ADHUN
APOSTOLICAEFIDEILOC[superscript: U]
UENIMUSQUOAIT
UIDETENEQUISUOS

Paris. 2630 (Dionysianus). — HILARIUS de Trinitate.

59

ostensaesibiinmonte
ueritatisinstitutper
familiaritatemadselo
quentisdī gloriamcla
ritatisinconspicabilis
sumpsitetcorruptiuam
uultussuisspeciemlux
intolerabilisuicinae
maiestatisinpleuitdm̄
testaturdedō loquitur
adhuncadorandum
cumlaetitiamgentium
angelosdī aduocathu
iusplacitasbenedictio
nesiosefuerticiinprae
caturetposthaecsolo
concessoeinomine
audetquisquamnega
requoduerusest
Nuncquiaomnihocser
monenostrodemons
tratumexistimamus
nullaminterpositam
intellegentiaeratione
fuisse hd ne nonsecundu
nomennaturaeetna
turanominispossetin
tellegicumuirtusdīpo
testasdīresdīnomen
dīneoēssetquemdm̄
lexpraedicabatquaese
cundumsacramenti

hr· utd̄suerusetd̄sfalsusinsensum
humanaementisincideretcum
dm̄etdm̄etdn̄metdm̄lexlocuta
sitnequeinnominibusnaturisquae
significattamdiuersitatemfuisse·

euangelicidistributio
nemadpersonaesigni
ficationemdemonstra
retetincreandomun
dooboedientemdictis
dīdmetinfigurando
hominecommunisse
cumetdīimaginisdm̄
creatoremetiniudicā
dissodomitisiudicem
dm̄ adnoetinlargien
disbenedictionibuset
discernendismysteriis
legisangelumdīdmut
adsalutaremconfessio
neminpatredōetinfi
liodōd̄ssemperosten
susnaturaeueritatem
ipsonaturaenomine
eidocereetcumlexdm̄
utrumquesignificans
ambiguitatemnon
relinqueretueritatis
Tempusiamnuncestut
quodpiaeetreligiosae
lexdocuitnoninpiae
furtohereticaestulti
tiaepraedicarisinam̄s
quaedīfiliumnegatu
rasiccoepit
audiistraheldn̄sd̄s
tuusunusest

Paris. 8907 (Carnotensis). — Hilarius de Trinitate.

Veronensis XIII, 11. — HIERONYMUS in Psalmos.

Herbipolitanus Mp. th. 9. 3. — PRISCILLIANUS.

Vossianus Q. 110 (Miciacensis). — HIERONYMUS, Chronicon.

Aurelianensis 16 (Floriacensis). — PAULUS ad Corinthios.

Paris. 6400 G. (Floriacensis). — Actus apostolorum.

Sangallensis 912. — Liber Psalmorum.

t. iubilatio. tunc laus sine
defectu. seruite ergo dño
non in amaritudine mur
murationis. sed in iucundi
tate dilectionis.
Intrate in conspectu eius in
exultatione. facile est exul
tare foris. in conspectu dī
exulta non ualde lingua ex
ultet. conscientia exultet.
Intrate in conspectu eius in
exultatione.
Scitote quoniam dñs ipse est
dš quis nesciat quoniam dñs
ipse est dš. sed de dño dicit
quem non putabant hom
nes dm. scitote quoniam dñs
ipse est dš. dñs ille non no
bis uilescat. crucifixistis
flagellastis. et cetera. scito
te quoniam dñs ipse est dš.
Ipse fecit nos et non ipsi nos
ipse fecit nos. omnia per
ipsum facta sunt. [illegible]
es uobis ut qui fecit uos re
ficiat uos ipse fecit nos
et non ipsi nos
Nos autem populus eius et
oues pascuae eius. oues et
oues ipsa et oues una ouis.

et quam amantissimum nos
tam pastorem habimus. dimi
sit xcuiiii descendit quaere
re unam. reportat in ume
ris suis redemptos angui
ne suo securus mortuus est
pastor pro oue quam resurgens
possedit. oues nos autem
populus eius et oues pascuae eius
Intrate in portas eius in con
fessione. in portis initium
est t. a confessione incipite
inde psalmus in confessione
iubilate confitemini quos non
factos a uobis. laudate eum
a quo facti estis. in tret er
go rex portas non foris re
maneat ad lupos. et quomo
do intret in confessione
porta id est initium confes
sio tibi sit. intrate in por
tas eius in confessione
in atria eius in hymnis con
fitemini in portis confi
temini in atria cum intra
ueritis confitemini in hym
nis laudes sunt. quando
intras tere deprehende
cum intraueris illum lauda
laudate nomen eius

Paris. N. a. l. 1629 (Lugdunensis). — Augustinus in Psalmos.

Ambros. D. 26. sup. (Bobiensis). — Prudentius.

Ambros. C. 39. inf. (Bobiensis). — Euangelia.

Paris. 11326. — Prosperi epigrammata.

Bernensis 380. — Cledonius.

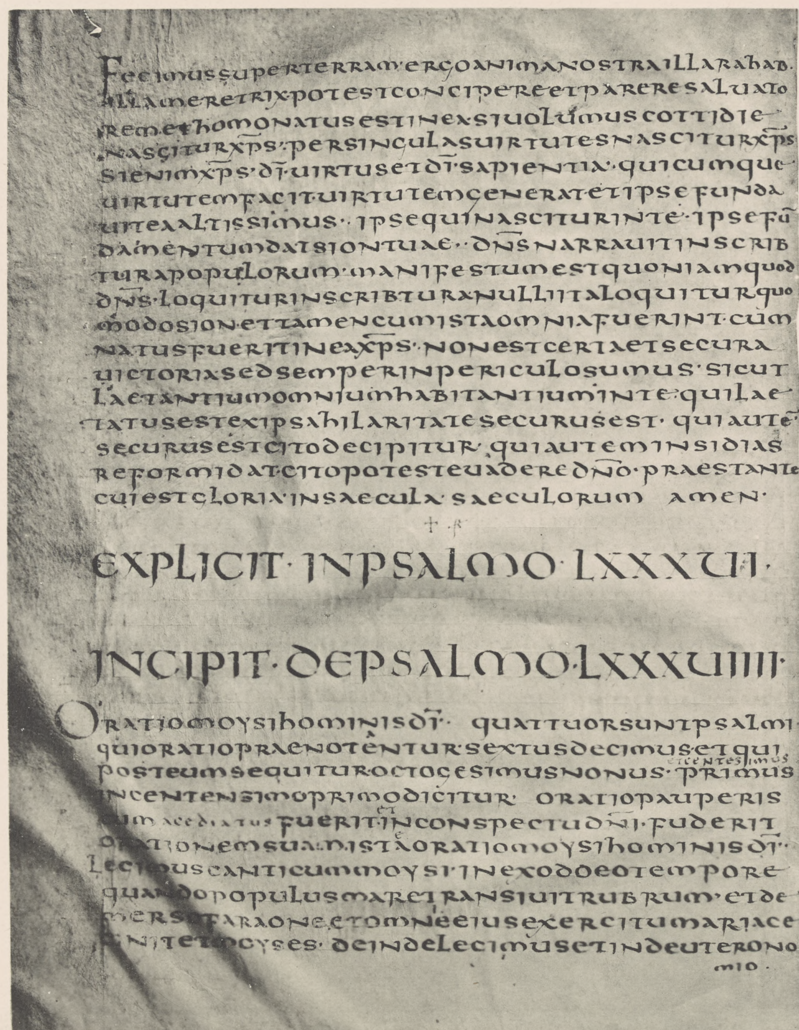

Fecimus super terram. ergo anima nostra illa raab. illa meretrix potest concipere et parere saluato
rem. et homo natus est in ea. si uolumus cottidie
nascitur xps. per singula s uirtutes nascitur xps
si enim xps di uirtus et di sapientia. quicumque
uirtutem facit uirtutem generat. et ipse funda
uit ea altissimus. ipse qui nascitur in te. ipse fu
damentum dat sion tuae. dns narrauit in scrib
tura populorum. manifestum est quoniam quod
dns loquitur in scribtura nulli ita loquitur quo
modo sion. et tamen cum ista omnia fuerint. cum
natus fuerit in ea xps. non est certa et secura
uictoria. sed semper in periculo sumus. sicut
laetantium omnium habitantium in te. qui lae
tatus est ex ipsa hilaritate securus est. qui autē
securus est cito decipitur. qui autem insidias
reformidat cito potest euadere dno praestante
cui est gloria in saecula saeculorum amen.

EXPLICIT. IN PSALMO LXXXVI.

INCIPIT. DE PSALMO LXXXVIIII.

Oratio moysi hominis di. quattuor sunt psalmi
qui oratio praenotentur. sextus decimus et qui
post eum sequitur octogesimus nonus. primus (centesimus)
in centensimo primo dicitur. oratio pauperis
cum acediatus (et) fuerit in conspectu dni. fuderit
orationem sua. ista oratio moysi hominis di.
legimus canticum moysi in exodo eo tempore
quando populus mare transiuit rubrum. et de
mersit faraone et omne eius exercitu mari iace
nite et moyses. deinde legimus et in deuterono
mio.

Paris. 2235. — Hieronymus in Psalmos.

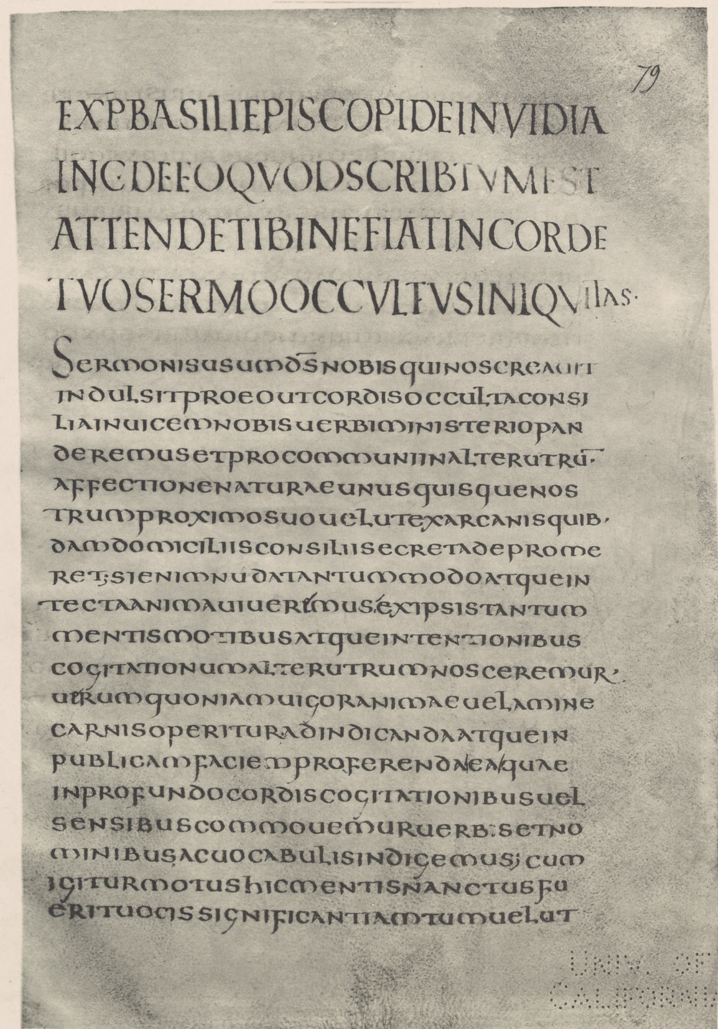

79

EXP BASILII EPISCOPI DE INVIDIA
INC DE EO QVOD SCRIBTVM EST
ATTENDE TIBI NE FIAT IN CORDE
TVO SERMO OCCVLTVS INIQVITAS.

Sermonis usum dns nobis qui nos creauit
indulsit pro eo ut cordis occulta consi
lia inuicem nobis uerbi ministerio pan
deremus et pro communi in alterutrū
affectione naturae unusquisque nos
trum proximo suo uelut ex arcanis quib.
dam domiciliis consilii secreta depromeret;
si enim nuda tantummodo atque in
tecta anima uiuerimus. ex ipsis tantum
mentis motibus atque intentionibus
cogitationum alterutrum nosceremur.
uerum quoniam uigor animae uelamine
carnis operitur ad indicanda atque in
publicam faciem proferenda ea quae
in profundo cordis cogitationibus uel
sensibus commouemur uerbis et no
minibus ac uocabulis indigemus; cum
igitur motus hic mentis nanctus fu
erit uocis significantiam tumuelut

Paris. 10593. — Basilii homeliae.

EXP · DE PATRIACHIS · INC · TRACTATUS · EPI · AMBROSI · DE PAENITENTIA · FELICITER

S. Pauli in Carinthia XXV. C. 48. — Ambrosius.

Boloniensis 32. — Ambrosius.

inc adsauinianum sci praesbyteri hieronimi cohortatoria
de paenitentia

282

Sisamuhelquondamlugebatsaulem
quiapaenituerat dnm·quodunxis
seteumregemsuperisrahelet
pauluscorinthiosinquibusaudie
baturfornicatioettalisfornica
tioquaeneintergentesquidem
uoceflebilicommonebatdicens
Necumrursumuenerohumili
etmeds·apuduosetlugeam
multosexhisquiantepeccaue
runtetnonegeruntpaeniten
tiamsuperimmunditiamquam
gesseruntinpudicitiaetforni
cationesihocprofetaeaposto
losnullaipsilabemaculaticle
mentiincunctosmentefacie
bantquantomagisegoipsepecca
torintefaceredebeopeccato
remquodnonuiserigipostrui
namnecoculosadcaelumleuas

Veronensis XVII, 15. — HIERONYMUS, Epistulae.

XL

PERTINENT· PARTES ENIM MUNDI QUAT
TUOR SUNT· ORIENS· OCCIDENS· AQUILO
ET MERIDIES· ISTAE QUATTUOR PARTES
ASSIDUE NOMINANTUR IN SCRIBTURIS AB
OMNIBUS ISTIS QUATTUOR UENTIS· SICUT
DICIT DNS IN AEUANGELIO A QUATTUOR UEN
TIS SE COLLECTURUM ELECTOS SUOS· AB
OMNIBUS ERGO ISTIS QUATTUOR UENTIS UO
CATUR AECLESIA STAM· QUOMODO UOCA
TUR UNDIQUE IN TRINITATE UOCATUR· NON
UOCATUR NISI BABTISMO IN NOMINE PATRIS
ET FILII ET SPS SCI QUATTUOR ERGO TER
DUCTA DUODECIM INUENIUNTUR· PULSA
TE ERGO AD PERFECTUM AD HAS PORTAS ET CLA
METIS UOBIS XPS· APERITE MIHI PORTAS
IUSTITIAE· PRAECESSIT ENIM IN CAPITE
SEQUITUR SE IN CORPORE· UIDETE QUID
DIXIT APOSTOLUS· QUIA IN IPSO XPS PATI
EBATUR UT ADINPLEAM IN QUID QUAE
DESUNT PRAESSURARUM XPI IN CARNE MEA
UT INPLEAM INQUID QUAE DESUNT CUI
DESUNT PRAESSURARUM XPI· ET UBI DE
SUNT IN CARNE MEA·

[illegible] magnificat gente
[illegible]
[illegible]

Vaticanus Ottob. 319. — Augustinus in Psalmos.

Sangallensis 1394, p. 91. — Euangelium Marci.

DEALLUBIONE.

CONTROUERSIAESTSTATUSEFFECTUUBIEFFICITUR
ENIMSUBINDEETPERTEMPORAMUTATURINHACCŌ
TROUERSIAMPLURIMUMSIBIUINDICATIUSORDINARIŪ
AGITURENIMDEEOSOLOQUODALLUATFLUMENETSUB
TILESINTRODUCUNTURQUESTIONESANADEUMPER
TINEREDEBEATCUMINALTERARIPARECEDENTEAQUA
SOLUMCREUITHICQUIALIQUIDAGRISUIDESIDERAT
TRANSIREETPOSSIDEREILLADEBEATQUODFLUMENRE
LIQUITNISIQUODILLUDSUBTULISSIMAEPERFERTUR
CUIUSSOLUMNISINONSTATIMTRANSIREINALTERAM
RIPAMSEDABDUCTUMESSERELATUMETILLUDCONTRA
UICINUMCONCEDISSIMILEMAGRUMHABEREQUOD
HICFORTECULTUMETPINGUAESOLUMAMISERITAPUD
ILLUMAUTEM[illegible]ARENAELAPIDESETLIMUMABLUUIO
INUECTUMREMANSERITILLUDPRETEREAQUODFI
NEMILLISSEMPERAQUEFECERITETNUNCQUOQUE

Heliog. Dujardin

GUELFERBYTANUS Aug. 36. 23. — Gromatici

ARTIFICISHABERE
DEBENTETQUIIUDI
CATURISUNTETQUI
ADUOCATIONISSUNT
PRAESTITURI
INIUDICANDOAUTEM
MENSOREMBONU
UIRUMETIUSTUM
AGEREDEBETNEQ
ULLAAMBITIONEAUT
SORDIB MOUERISER
UAREOPINIONEM
ETARTIETMORIBUS
OMNISILLIARTIFICI
UERITASCUSTODIEN
DAESTEXCLUSISIL
LISSIMILITUDINIB
QUAEFALSAEPROUE
RISSUBICIUNTURQUI
DAMENIMPERIMPE
RITIAMQUIDAMPER
INPUDENTIAMPECCANT
TOTUMAUTEMHOCIU
DICANDIOFFICIUM
ETHOMINEMETAR
TIFICEMEXIGITEGRE

GIUMETAEQUISSI
MUMETINADUOCA
TIONEMEANDEMFI
DEMEXIBERIINCON
TROUERSIAMAMEN
SORIB SEDHOCPOS
SESSORESAEQUO
ANIMOFERRENON
POSSUNTNAMCUM
HISUERITASEXPOSI
TAESTADUERSUSSIN
CERITATEMARTIS
FACERECOGANTMUL
TASUNTINPROFESSIO
NEQUAEGENERALITER
PROUERISOFFERAN
TURMULTAQ SPECIA
LITERQUAEDAMQUE
ARGUMENTALITER
CONIECTURALITER
ETIAMMENTIRIAR
TIFICESCOGUNTUR

AGENIURBICILIB
EXPLICIT

Heliog. Dujardin.

GUELFERBYTANUS Aug. 36, 23. — *Gromatici*

Aurelianensis 169, fol. 3 (Floriacensis). — Basilius.

Aurelianensis 169, fol. 27 v° (Floriacensis). — HIERONYMUS in Jeremiam.

REFERTQUODCUMTRANSIRETIHSINUENITQUENDAMSE[…]
NTEMADTOLONEUMMATTHEUMNOMINE LUCASUERO
DEEODEMDICIT QUIACUMTRANSIRETIHS UIDITPUBLICAN[…]
QUENDAMNOMINELEUUIETDIXITEISEQUEREMESEDENTDE[…]
MATTHEUSINCATALOGOAPOSTOLORUMDICITPOSTMULTOS
MATTHEUSPUBLICANUSETIACOBUSALPHEIETLIBBEUSET
SIMONCANANEUS MARCUSUEROITAREFERT MATTHEUS
PUBLICANUSETTHOMASETIACOBUSALPHEIETTHADDEUS
HUNCEUNDEMQUEMMATTHEUSLEBBEUM MARCUSTHADD[…]
POSUIT LUCASUEROITAPONIT MATTHEUSTHOMASIACOBU[…]
ETIUDASIACOBI IGITUREUNDEMQUEMMATTHEUSLEBB[…]
MARCUSTHADDEUMDIXIT LUCASIUDAMIACOBISCRIBSIT
CERTUMESTAUTEMEUANGELISTASNONERRASSEINNOMINI[…]
APOSTOLORUM SEDQUIAMORISERATBINISUELTERNISNOM[…]
NIBUSUTIHEBREOS UNIUSEIUSDEMQUEUIRIDIUERSASIN[…]
GULIUOCABULAPOSUERE SECUNDUMHANCERGOCONSU[…]
ETUDINEMUIDETURNOBISETPAULUS DUPLICIUSUSESSE
UOCABULO[…]DONECQUIDEMGENTIPROPRIAEMINISTRABA[…]
SAULUSESSEUOCITATUS QUODETMAGISAPPELLATIONIPRO
PRIAEUERNACULUMUIDEBATUR PAULUSAUTEMAPPELLATUS
ESSECUMGRAECISETGENTIBUSLEGESETPRAECEPTACON
SCRIBSIT NAMETHOCIPSUMQUODSCRIBTURADICI[…]
SAULUSAUTEMQUIETPAULUS EUIDENTERNONEITUN[…]
PRIMUMPAULINOMENOSTENDITIMPOSITUM SEDUETERIS
APPELLATIONISIDFUISSEDESIGNAT HAECABIPSOAUCTORE
OPERISOMISSA NOSQUIAIDDISSERTIONISINITIUMUIDEBA
TURDEPOSCERE PUTOQUODNONINCONUENIENTERPRAE
MISIMUS[…]CETERAIAMDEEXEMPLISNATIONUMINCORPO[…]
REQUIBUS[…]OTERIMUSCOMPENDIISEXSEQUEMUR
PAULUSSERUUSIHUXPI DEPAULOIAMDIXIMUS REQUIRE
MUSNUNC[…]CURSERUUSDICATURISQUIALIBISCRIBITNON
ENIMACCEPISTISSPUMADOPTIONIS INQUOCLAMAMUS
ABBAPATER QUOMODOERGOCUMHISETIAMQUIBUS

seruitutis iterum in timore sed accepistis spm

Paris. N. a. l. 1629 (Floriacensis). — Origenes in Ep. Pauli.

Aurelianensis 169, fol. 12 (Floriacensis). — AMBROSIUS, Hexameron.

Aurelianensis 169, fol. 31 v° (Floriacensis). — AUGUSTINUS, Epistulae.

126

ADGRAUAT ANIMAM EIDEPRIMIS TER
RENAINHABITATIO SENSUMMUL
TACOGITANTEM' FUITPERFECTUSEX
PECTATIONEMUNERIS: FUITINPER
FECTUSFATIGATIONECERTAMINIS'
FUITPERFECTUSQUODMENTESERUIE
BATLEGIDI· FUITINPERFECTUSQUOD
CARNESERUIEBATLEGIPECCATI' FUIT
PERFECTUSDESIDERIUMHABENS
DISSOLUI ETESSECUMXPO ✓ FUIT
AUTEMINPERFECTUS QUIAQUAMDIU
FUITINCORPOREPEREGRINABATUR
ADNO'; FUITPERFECTUSPLENISSIME
SCIENSQUIADS QUAECUMQUEPRO
MISITPOTENSESTETFACERE
FUITAUTEMINPERFECTUSQUIADS'
INSCISSUIS QUAEDAMNONDUMFE
CITEXOMNIBUSQUAEPROMISIT'
PROPTERQUODETIAMOMNESANTI
QUIIUSTI SICUTIDEMAPOSTOLUS
DICIT TESTIMONIOFIDEICONPROBA
TI NONACCEPERUNT REPROMISSIO
NEMDOPRONOBISMELIUSPROUIDEN
TE

Vaticanus Reg. 267 (Floriacensis). — FULGENTIUS.

Sangallensis 908, p. 217. — Oracula Sibyllina.

Sangallensis 908, p. 283. — Vegetius.

Paris. 6413. — Isidorus.

Sangallensis 226. — Isidorus.

92.

Paris. 2206. — GREGORIUS, Moralia.

24

ETADMORTUUMHOMINEM
NONINGREDIENTURNE
POLLUANTUR·
NISIADPATREMETMATREM
ETFILIUMETFILIAMETFRA
TREMETSOROREMQUAE
ALTERUMUIRUMNONHA
BUITINQUIB·CONTAMINA
BUNTUR·
ETPOSTQUAMFUERITEMUN
DATUSSEPTEMDIESNU
MERABUNTUREI·
ETINDIEINTROITUSSUIIN
SCUARIUMADATRIUM
INTERIUS·
UTMINISTRETMIHIINSCU
ARIO
OFFERETPROPECCATOSUO
AITDNSDS·
ERITAUTEMEISHEREDITAS
EGOHEREDITASEORUM·
ETPOSSESSIONEMNONDABI
TISEISINISRLEGOENIM
POSSESSIOEORUM·
UICTIMAMETPROPECCATO
ETPRODELICTOIPSICOME
DENTETOMNEUOTUM
INISRLIPSORUMERIT·
ETPRIMITIUAOMNIUMPRI
MOGENITORUMETOM
NIALIBAMENTAEXOMNIB·
QUAEOFFERUNTURSACER
DOTUMERUNT·
ETPRIMITIUACIBORUMUES
TRORUMDABITISSACER
DOTIUTREPONATBENE
DICTIONEMDOMUISUAE·
OMNEMORTICINUMETCAP

TIUMABESTIADEAUIBET
DEPECORIB·NONCOME
DENTSACERDOTES·
CUMQ·COEPERITISTERRAM
DIUIDEREDESORTIOSE
PARATEPRIMITIASDNO
SCIFICATUMDETERRALON
TUDINEUIGINTIQUINQ·
MILIAETLATITUDINE
DECEMMILIA·
SCIFICATUMERITINOMNI
TERMINOEIUSPERCIR
CUITUM
ETERITEXOMNIPARTESCIFI
CATUMQUINGENTOSPER
QUINGENTOSQUADRIFA
RIAMPERCIRCUITUM·
ETQUINQUAGINTACUBITIS
INSUBURBANAEIUS
PERGYRUM·
ETAMENSURAISTAMENSU
RABISLONGITUDINEM
UIGINTIQUINQ·MILIUM·
ETLATITUDINEMDECE
MILIUM·
ETINIPSOERITTEMPLUM
SCUMQ·SCORUM·
SCIFICATUMDETERRAERIT
SACERDOTIB·MINISTRIS
SCUARIIQUIACCEDUNT
ADMINISTERIUMDNI·
ETERITEISLOCUSINDOMOS
ETINSCUARIUMSCITATIS
UIGINTIQUINQ·MILIAAU
TEMLONGITUDINISET
DECEMMILIALATITUDI
NISERUNTLEUITIS
QUIMINISTRANTDOMUI

Aurelianensis 16, fol. 24 (Floriacensis). — EZECHIEL.

Aurelianensis 16, fol. 32 v° (Floriacensis). — Paulus ad Philippenses.

Aurelianensis 16, fol. 8 (Floriacensis). — Liber Regum.

Aurelian. 169, fol. 30 (Floriac.). - Pseudo-Hieronymus ad Marcellam.

CONFESSORIS ET EPISCOP
DE OFFICIIS EXPL LIB I INCP LIB II
Superiore libro de officiis tractavimus
quae convenire honestati arbitraremur
in qua vitam beatam positam esse nulli dubita
verunt quam scriptura appellat vitam aeternam
Tantus enim splendor honestatis est ut vitam beata
efficiant tranquillitas conscientiae et securitas
innocentiae. Et ideo sicut exortus sol lu
nae globum et ceterarum stellarum abscondit lumina ita
fulgor honestatis ubi vero et incorrupto vibrat de
core. cetera quae putantur bona secundum volupta
tem corporis aut secundum saeculum clara et inlus
tria obumbrat. Beata plane quae non alienis aesti
matur iudiciis sed domesticis percipitur sensibus
tamquam sui iudex. Neque enim populares opiniones
pro mercede aliqua requirit. neq pro supplicio pavet.
Itaque quo minus sequitur gloriam eo magis super eam
eminet. Nam qui gloriam requirunt his ea merces prae
sentium umbra futurorum est. quae inpediat vitam ae
ternam quod in evangelio scriptum est. Amen dico vo
bis perceperunt mercedem suam. de his scilicet qui
velut tuba canenti vulgare liberalitatem suam qua
faciunt circa pauperes gestiunt. Similiter et de ieiu
nio quod ostentationis causa faciunt habent inqui
mercedem suam. honestatis igitur est vel misericor

Paris. 1732. — Ambrosius, de Officiis.

29 ~~28~~

LECTISLITTERISUESTRIS UALENTINEFRATERDILEC
TISSIME ETQUISIMULSERUITISDŌ QUASPERFRATRE
FLORUMETEOSQUICUMILLOADNOSUENERUNTMISIT
CARITASUESTRA EGIDŌGRATIAS QUODUESTRAMIN
DN̄OPACEMETINUERITATECONSENSIONEMETIN
CARITATEFLAGRANTIAM UESTRONOBISREDDITOSER
MONECOGNOUI QUODAUTEMADSUBUERSIONEMQUO
RUNDAMAPUDUOSMOLITUSESTINIMICUS DŌMISE
RANTE ETEIUSINSIDIASINSUORUMSERUORUM
PROUECTUM MIRABILIBONITATEUERTENTE· AD
HOCPOTIUSUALUITUTNULLIUESTRUMDESTRUERE
TURINPEIUS SEDNONNULLIINSTRUERENTURIN
MELIUS· NONITAQ·OPUSESTOMNIAIDENTIDEM
RETRACTARE QUAESUFFICIENTERUOBISPLENOLIBRO
DISPUTATATRANSMISIMUS QUEMQUOMODOSUS
CIPERITISRESCRIPTAINDICANTUESTRA UERUMTA
MENSEMELLECTUM NULLOMODOARBITREMINISATIS
UOBISINNOTESCEREPOTUISSE SIERGOEUMFRUCTUO
SISSIMUMHABEREUULTIS NONUOSPIGEATRELEGEN
DOHABERENOTISSIMUM UTDILIGENTISSIMESCIATIS
QUIB·ETQUALIB·XPSOLUENDISADQ·SANANDIS NONIBI
HUMANASEDDIUINAHOCCURRATAUCTORITAS AQUARECI
DERENONDEBEMUS SIUOLUMUSPERUENIREQUOTEN
DIMUS DN̄SAUTEMIPSENONSOLUMOSTENDITNOBIS
AQUOMALODECLINEMUS ETQUODBONUMFACIAMUS
QUODSOLUMPOTESTLEGISLITTERA·UERUMETIAM
ADIUBATNOSUTDECLINEMUSAMALOETFACIAMUS
BONUM QUODNULLUSPOTEST NISISP̄SGRATIAE
QUAESIDESITADHOCLEXADEST· UTREOSFACIATET
OCCIDAT PROPTERQUODDICITAPOSTOLUS LITTERA
OCCIDIT SP̄SAUTEMUIUIFICAT; QUIERGOLEGITIME
LEGEUTITUR DISCITINEAMALUMETBONUM ETNON

qd lex n̄ liberat a peccato sine gratia

IIIJ

Paris. 12205 (Corbeiensis). — AUGUSTINUS.

prudentiamerigunt periustitiae
sententiamprosternuntur.
XXVI Aliterammonendisuntincolu
mes atquealiteraegri, ammonendi
suntincolumesutsalutemcorpo
risexerceantadsalutemmentis ne
siacceptaeincolumitatisgratiam
adusumnequitiaeinclinant dono
deterioresfiant eteopostmodū
suppliciagrauioramereantur ꝗ
nunclargioribusbonisdīmaleuti
nonmetuunt, ammonendisuntin
columes neoportunitatemsalutis
inperpetuumpromerendaedespi
ciant; scriptumnamqueest, eccenunc
tempusacceptabileeccenuncdies Ad Corinthios II
salutis, ammonendisuntneplace
redosicumpossunt noluerint cu
uoluerintseronon possint, hincest
enimquodpostsapientiadeseritquos
priusdiutiusrennuentesuocauitdi
cens; uocauietrennuistis extendi In Prouerbiis
manummeam etnonfuitquiaspice
ret; despexistisomneconsilium me
umetincrepationesmeasneglexis
tis

Trecensis 504. — Gregorius, Pastoralis liber.

resoluti culpa ieiunii quae non nisi sangui
nis effusione punitur. Et si ignorans iona
thas indictum a patre ieiunium curre solue
rit morti addicitur qui sciens indictum
a xpo resoluit ieiunium quid merebitur. Er
go fr̄s statutum nobis custodiamus omni
obseruatione ieiunium ut hostes nostros spi
ritales carnalesq; uincamus. habemus enim
sicut nostis et carnales hostes. ieiunemus igi
tur ut eos exercitus noster superet. saul
obtineat. Nec in abstinentia positi decline
mus ad fauum. fauus enim quaedam inpingu
ant fauces nouissimae amariora sunt felle.
LXX. Idem. Sequentia.
Non usq; adeo contristari debemus fr̄s quod in
his quadragensimae diebus temptatio nos tri
bulationis inuenit. quoniam et saluatorem nostrum
propter ipsam quadragensimam uidemus es
se temptatum. minus ergo dolere debemus
seruuli quia dn̄i habemus exemplum. ubi enim
est similis cum xpo ... similis est et cum
xpo temptatio. condicionem enim nobis inpo
nit tolerandi condicio ieiunandi. credimus
autem quod sicut saluator noster diabolum
cum temptaretur obtinuit. Ita et nos hos
tes nostros cum tribulamur posse deuince
re. Ieiunia enim xpi temptari possunt. non pos
sunt superari. Angustias quidem habent
in obseruationem. sed prosperitatem tri
buunt ad salutem. Uideamus igitur

Sangallensis 188. — Maximus Taurinensis.

Ambrosianus F. 84, sup. (Bobiensis). — Vitae Patrum.

Paris. N. a. l. 446 (Lugdunensis). — Hieronymus.

56

INCP· AUCTORITAS OPERIS PRESEN
TIS· XPE FAUE UOTIS BONIS·

IAM TEMPUS EST· UT SEUERITAS
LUCULENTIS RATIONIS OPTUTIBUS
OMNIB· SEMETIPSAM PERLUSTRET
IN FACIEM· IAM PRUDENTIORI
CONATU· TAMQUAM PER OBSTRUSIS·
CAUERNARUM RIUULIS· NOUA ET IN
TEGRA SEUERITAS PRODAT EX UTERO·
IAM NE NOS FALLANT· MULTOLOQUIO
SUO· SCOTTORUM SCOLACES· IPSA SE
NOBIS UERITAS LOQUIDISSIMIS LABIO
RUM PROMAT· NECTAREIS· UT OMNE
A NOBIS· AMARITUDINEM TOLLAT ALIE
NE DOCTRINE· UT ANTRA CALIGINIS
OB NUUILANTE MENDACIO· SUA NOS
UERITAS LUCE· TAMQUAM solis IUBAR
INLUSTRET ABALTO· UT MENDACIUM
FUGIENTES· UERITAS AMPLECTETUR·
EXUTI CALIGINEM TENEBROSE NOCTIS·
OBSTANTE LUX UERA CAUSARUM

Romanus Vict. Em. 2107. — Eucherius.

Vaticanus Palat. 277. — Malalianus.

Et propterea voluisti carnis
humilitatem adsumere ut no
bis humilitatis exemplarei in
queris et in quib; cumq; passi
onib; nos facires esse constan
tes praesta ut semper bona
quae a te percipimus tenea
mus et quociens in peccatis
labimur per paenitenciam
relevemur p(er) ... post nomina
Recensitis offerentum no
minib; divinam misericor
diam exoremus ut offe
rentes sibi placitos esse
faciat et quae offerunt in
odorem in odorem incensi be
ne flagrantes adsumat de
functis pro quib; haec offerun
tur aeternam beatitudine
viventib; graciam suae pieta
tis

Vaticanus Reg. 317 (Augustodunensis). — Sacramentarium.

6

BENEDICTIO
LECTORIS
DOMINE SCE PATER
OMNIPOTENS
AETERNE DS BE
NEDICERE DIGNE
RIS FAMULUM
TUUM HUNC
NOM ILLUM IN
OFFICIUM LEC
TORIS UT ASSIDUI
TATE ELECTIONU
DISTINCTUS ATQ

Vaticanus Reg. 257 (Dionysianus). — Sacramentarium.

SAPIENTEM UT PRIORES
SED PHILOSOPHUM ID
EST AMATOREM SAPI
ENTIAE DICI UOLUIT
QUEM SECUTUS SOCRA
TIS PLATO NE ERUDI
UIT A QUO FAMOSA
IN PARTES PHILOSO
PHIA DIUISA EST HO
RUM SINGULOS IUX
TA ORDINEM SEQUEN
TIS HISTORIAE SUIS LOCIS
INSEREMUS:
IGITUR MOSES CUNCTIS
QUOS SUPRA MEMORA
UIMUS ANTECEDIT
QUIA AETATE CECRO
PIS FUISSE MONSTRA
TUS EST· AB LXXX· AU
TEM ANNO MOSI ET E
GRESSU ISRAHELIS EX
AEGYPTO RURSUM AD
SUPERIORA CONUER
SUS· USQ· AD PRIMUM
ANNUM ABRAHAE
REPPERIES ANN· D·U·

QUOS SIMILITER AXLU
ANNO CECROPIS USQ·
AD NINUM ET SEMIRA
MIN ASSYRIORUM PRIN
CIPES SUPPUTABIS
PRIMUS QUIPPE OMNIS
ASIAE EXCEPTIS INDIS
NINUS BELI FILIUS REG
NAUIT· ITAQUE MANI
FESTUM EST ABRAHĀ
NINI AETATE GENERA
TUM· IUXTA EUM TA
MEN NUMERUM QUĒ
CONTRACTIORĒ EDITIO
NE UEL GAZA SERMO PRAE
BET HEBRAEUS· UE
RUM IN CURIOSITATE
NECESSE EST· ET CUM DI
UINAM SCRIPTURĀ
DILIGENTER EUOLUE
RIS· A NATIUITATE
ABRAHAM USQ· AD TO
TIUS ORBIS DILUUIŪ·
INUENIES RETRORSŪ
ANNOS DCCCCXLII·
ITEM A DILUUIO USQ:

DOMITIANI UXOR AUGUSTA APPELLATUR
II DECRETO SENATUS TITUS INTER DEOS REFERTUR
DOMITIANUS EUNUCHOS FIERI PROHIBUIT
III TRES UIRGINES UESTALES OB STUPRUM DĀNATAE
PLURIMOS SENATORUM DOMITIANUS IN EXI
LIUM MITTIT
SECUNDUS ALEXANDRINAE ECCLESIAE CONSTI
IIIC IIII TUITUR EPISCOPUS ABILIUS QUI PRAEFUIT
ANNIS XIII
DOMITIANUS TEMPLUM SINE LIGNORUM
CCXUI OLYMP· ADMIXTIONE CONSTRUXIT
PRIMUS DOMITIANUS DOMINUM SE ET DEUM
U APPELLARIS IUSSIT
NASAMONES ET DACI DIMICANTES ADUER
SUM ROMANOS UICTI
DUO MENSES ALITER APPELLATI SEPTEMBER
UI GERMANICUS ET OCTOBER DOMITIANUS
QUINTILIANUS EX HISPANIA CALAGURRITANUS
PRIMUS ROMAE PUBLICĀ SCOLĀ ET SALA
UII RIAM E FISCO ACCEPIT ET CLARUIT
DOMITIANUS PLURIMOS NOBILIUM IN EXILIŪ
UIII MITTIT ATQUE OCCIDIT
CCXUII OLYMP·
DOMITIANUS MATHEMATICOS ET PHILOSO
PHOS ROMANA URBE PEPULIT

Valentianensis 455 (Amandinus). — HIERONYMUS, Chronicon.

Vindobonensis 181. — ANTONINI itinerarium.

Vaticanus lat. 3321. — ISIDORUS, Synonyma.

uelprobreuitatetemporisuelpro
auditorumlaborenonpossumus.
Omnipoten tistamendnimisericordiam
depraecemurquinosnonsolum
auditoresuerbisuifaciatsedet
factores, etinducatsupernostras
quoqueanimasdiluuiumaquaesuae
etdeleatinnobisquaescitessede
lenda etuiuificetquaescitesseuiui
ficandaperihmxpmdnmnostrum
etperspmsuumsanctumipsiglo
riainaeternasaeculasaeculorumamen

FINIT HUMILIA SECUNDA
INCIPIT HUMILIA TERTIA
DE CIRCUMCISIONE ABRAHAE

Quoniaminmultisdiuinaescribturae
locisd… mlegimusadhominesl o
quiteiprohociudaeiquidemsedet
nostrorumnonnullidnmquasiho

Paris. 1625. — ORIGENES, Homeliae.

eorum et cunctis scripturis eorum quae
extra canonem habentur ecclesiae quas fides
nec canon non recipit anathema sit;

+ In xpi n(omine) ego prosper hanc cartulam anathe-
matis manacheorum relegi et anathemam
dicens omnibus suprascriptis erroribus
manu propria suscripsi et repudiatis omnibus
eorum inpietatibus fide plenissima doctrinis
eorum et traditionibus anathema dixi et
dico et me quaecumque ecclesia catholica
confitetur credere et sequi in omnibus
sub testificatione divina pulliceor atque
promitto. Not. sub d(ie) XIII kal. decembr(es)
Olibrio iun(iore) uc con(sule)

In xpi n(omine) incp constitutio episcoporum
in civitate arausica de gratia et libero arbitrio
+ Cum ad dedicationem basilicae quam inlustrissi-
mus praefectus et patricius filius n(oste)r liberius in a-
rausica civitate fidelissima devotione construxit,

44

Berolinensis 83 (Lugdunensis). — Concilia Galliae.

Paris. 9561. — Isidorus de natura rerum.

Aurelian. 16 (Floriac.). — Cantica Canticorum.

Sangallensis 1395. — Liber Psamorum.

Rom. V. Em. 2109. — Hieronymus ad Jovin.

Aurelian. 169, fol. 35. — Augustinus, Epist.

57

INCP LIBER TRICESIMUS
BEATUS IOB TALIA UTRUM ne fe
cerit domino interrogante requiritur. qualia
utiq; facere non potest homo. ut dum se ista
facere non posse deprachendit. ad eum refu
giat quem solum talia quia facere possit intellegit.
atq; ante oculos iudicis sui magis potens appareat. si
sua uerius infirma cognoscat. quod ergo mire a domino
fieret non ignoratur. de eo diuina iob uoce requiretur.
dicitur que ei. Numquid eleuabis in nebula uocem tuam.
et impetus aquarum operiet te. Uocem quippe suam in
nebula dominus leuat. quando per praedicatorum suo
rum linguas ad caliginosa corda infidelium exhortationem
format. eumq; aquarum impetus operit. dum bene agen
tia membra eius turba resistentium populorum prae
mit. hinc est enim quod scriptum est. Factum est uerbum
dni ad hieremiam dicens. Sta in atrio domus dni. et loque
ris ad omnes ciuitates iuda de quib; ueniunt ut adorent
in domo dni. uniuersos sermones quos ego mandaui tibi
et paulo post. et audierunt sacerdotes profetae et omnes
populus hieremiam loquentem uerba haec in domo dni.
Cumq; conplesset hieremias loquens. adprachenderunt eum
sacerdotes et profetae et omnes populus dicens. morte
moriatur. quare profetauit in nomine dni. Ecce in nebu
la dns uocem leuauit. quia obscuras mentes superbien
tium directo profeta corripuit. ecce aquarum impetus
eum protinus operuit. quia ab insurgentib; populis
et causa sua correptionis insticatis. ipse in hieremiam
cuncta pertulit. qui correptionis uerba mandauit.
Per semet ipso quoq; dns in nebula uocem leuauit quando

LIB S BEND FLOR

Carnotensis 40 (Floriacensis). — Gregorius, Moralia.

non intellectu superni iudicii constringuntur. Nec tantū
per se quiualeant quantū uolunt pānis infantiae referun
tur obuoluti. quia sicut dictū est puerilia quidē sapiunt.
Sed diuina dispensatione constricti quo uolunt brachia
non extendunt. Et si cuncta mala perpetrare leuiter ap
petunt; Nequaquā tamen implere cuncta quae appetunt,
permittuntur. Sequitur. Circum dedi illud terminis
meis. Terminis suis dn̄s mare circumdat; quia iras per
sequentiū iudiciorū suorū dispensatione modificat ut insa
ni tumidi unda feruores plano frangatur litore occultae
dispensationis. Sequitur. Et posui uectē et ostia et dixi;
huc usq; uenies et non procedes amplius. Et hic confringes
tumentes fluctus tuos. Quid per ostia nisi praedica
tores scī. quid per uectē nisi incarnatus dn̄s designatur.
Quia haec uidelicet ostia contra saeuientes maris impe
tum tantū ualent orad b posuit quanto ea sua obserua
tione roborauit. Quia enī ista scāe ecclesiae ostia uec
tes huius oppositione solidata sunt. Posuerunt quidē
undae uectib; sed effringi nequiuerunt. Ut ea exterius
unda persecutionis inluerit. Sed nequaquā cordis eorū in
terna penetraret. Et quia doctores scī praedicatione
quidem sequentib; aperti sunt. auctoritatē autē sua re
sistentib; non inmerito ostia uocantur, id est aperta
conuersatione humiliū et clausā terroribus superborū
non inmerito ostia uocantur. Quia et ingressū fideli
b; aperiunt et rursū sese perfidis ne ingrediantur
opponunt. Pensemus quale ecclesiae ostiū extetit
petrus qui inuestigantē fidem cornelium recepit. prae
tio quaerentē miracula symonē reppulit illi dicens.
In ueritate conperi quoniā n̄ ē personarū acceptor dn̄s.
Secreta regni benigne aperit. huic inquens pecunia tua
tecū sit in perditione. Per districtae damnationis sen
tentiā caelestis aulae aditū claudit. Quicunq apostu
li nisi scāe ecclesiae ostia exsistunt. Cum uocē redēpto
ris sui audiunt

Q V

Carnotensis 40 (Floriacensis). — Gregorius, Moralia.

DOMINO BEATIS
SIMO ET SINCERISSIMA CARI
TATE UENERANDO SCO FRATRI ET CONSACERDOTI
PAPAE AURELIO AUGUSTINUS IN DNO SALUTEM DE TRINI
TATE QUAE DS SUMUS ET UERUS EST. LIBRS IUUENIS INCOAUI SENEX
d. iam miseram
EDITIO MISERAM QUIPPE HOC OPUS POSTEA QUAM COPERI PRAEREP
TOS MIHI ESSE SIUE SUBREPTOS ANTE QUAM EOS ABSOLUEREM ET
RETRACTATOS UT MEA DISPOSITIO FUERAT EXPOLIREM, NON ENIM
SINGILLATIM SED OMNES SIMUL EDERE EA RATIONE DECREUERAM
QUONIAM PRAECEDENTIBUS CONSEQUENTES INQUISITIONE PRO
FICIENTE NECTUNTUR; CUM ERGO PER EOS HOMINES QUI PRIUS
QUAM UELLEM AD QUOSDAM ILLORUM PERUENIRE POTUERUNT
DISPOSITIONE MEA NEQUIUISSET IMPLERI INTERRUPTAM DICTA
TIONEM RELIQUERAM; COGITANS HOC IPSUM IN ALIQUIBUS SCRIP
TIS MEIS CONQUERI UT SCIRENT QUI POSSENT NON A ME FUISSE
EOSDEM LIBROS EDITOS SED ABLATOS PRIUS QUAM MIHI EDITIONE
MEA DIGNI UIDERENTUR; UERUM MULTORUM FRATRUM UEHE
MENTISSIMA POSTULATIONE ET MAXIME TUA IUSSIONE COM
PULSUS OPUS TAM LABORIOSUM ADIUUANTE DNO TERMINARE
CURAUI; EOSQUE EMENDATOS NON UT UOLUI SED UT POTUI; NE
AB ILLIS QUI SUBREPTI IAM IN MANUS HOMINUM EXIERANT PLU
RIMUM DISCREPARENT UENERATIONI TUAE PER FILIUM NOS
TRUM CONDIACONUM CARISSIMUM MISI ET CUICUMQUE AU
DIENDOS LEGENDOS SCRIBENDOS PERMISI; IN QUIBUS SI SER
UARI MEA DISPOSITIO POTUISSET ESSENT PROFECTO ET SI EASDEM
SENTENTIAS HABENTES MULTO TAMEN ENODATIORES ATQUE PLANI
ORES QUANTUM RERUM TANTARUM EXPLICANDARU DIFFICULTAS

Oxoniensis Laud. misc. 126 (Herbipolitanus). — AUGUSTINUS, Epist.

disciplinam defecit fides de ore ipsorum
Itē in amos pp̄ hodio habuerunt arguen
tem in portis et uerbum equissimum
abominati sunt. Itē iob: Beatus homo
quem arguet dn̄s quia correptio omnipo
tentis dī salus est. Itē in ezechiel pp̄ do
mus israhel, nolunt audire te quia no
lunt audire me quia uniuersa domus
israhel contentiosi sunt et duro corde
Item apostolus ad galatas. Sic stulti es
tis cum spū coeperitis nunc carne
perficemini. Item ad tessalonicenses: I
Corripite inquietos, consolamini pu
sillianimes, Suscipite infirmos, pati
entes estote ad omnes. Item ad timotheum
I. insta oportune, inportunos argue, exor
tare, increpa in omni patientia et doctrina
XXIII de preuaricatoribus.
In psalmo C: facientes preuaricationes odi
ui. non adhesit mihi cor prauum. Itē in pro
uerbiis: Sicut canis cum conuertitur ad uo
mitum suum, odibilis efficitur sic stultus
malitia sua conuersus in peccatis suis.
Item in eccli. Initium superbiae hominis.
apostatare a dō quoniam initium peccati om
nis superbia. Itē illic. In duobus timuit
cor meum et in tertio iracundia mihi ad
uenit. uir bellator deficiens per ino
piam uir sensutus contemptus et qui

,uiiii.

Rom. V. Em. 2106. — AUGUSTINUS, Speculum.

accipiunt qui
post longa in
ferni tempo
ra ad gaudia
regni peruene
runt.
Nos autem qui
ad undecimam
uenimus post
laborem non
murmuramus
et denarium
accipimus.
Qui post medi
atoris aduen
tum in hoc
mundo ueni
entes ad re
gnum duci
mur mox ut
de corpore
eximus.
Et illud sine mo
ra percipimus
quod antiqui
patres cum

magna percipere
dilatione me
ruerunt. Un
de et isdem pa
terfamilias
dicit. Uolo et
huic nouissi
mo dare sicut
et tibi.
Et quia ipsa re
gni perceptio
eius bonitas
uoluntatis est
recte subiun
git. Aut non
licet mihi quod
uolo facere.
Stulta enim
questio homi
nis contra be
nignitatem dei
conquerendum
quippe esset
non si daret quod
non deberet
sed si non daret

a XVII

Rom. V. Em. 1372. — Gregorius, hom. in euangelia.

Einsidlensis 157. — Gregorius, hom. in Ezechielem.

etideoduuitamanetdumcarperelucem
dumpaeniterelicetpriusquā terminusaeui
occupitincautosetnescialuminasoluat
ultimusilledies mortiquilegetenetur
quodprimumsuperestcareuigilatesalutem
etfacileeritq: bonumdeflectitecursum
posteratasuisetpraessapiaculasacris
postq: uaganimiumquosuexareprocellas
rectasaditeuiasetflāminarectatenete
hincl aetaprius animisrepellitecrimen
etconcretadiuproluaturpectoreculpa
tuncomissamali mites aboletenefandas
aeternisq: dnm praecib: placatetremendum
pessimacunctabonis cedantmortaliauiuis
quodseruarenouā iamiamsinecrimineuitam
etseruatepias ueroq: innocuaementes
aeueniamprimis suppliciisrogatedelictis
iamiampurapiis maturescantcoroacolonis
innocuasq: manus praecib: attolliteiustis
laudib: etfacilesdiuinisredditeuoces
incipiantq: bonisueterisq: adsuescerementes
diuinaeq: magiscelebrenturmuneralegis
etmemoratebonasimulq: inuaditefacta
sorditanitescantolimcommissamalorum
etmeliorapiisflagrabuntomniauobis
horrendisq: simulliberaturuitapericlis
adq: aeternasuisuenietadpraemiauotis explic

XIIII

Paris. 13047 (Corbeiensis). — Pseudo-Cyprianus.

I· EA QVAE SVNT SIGNA BON[illegible] ININITIO AE
GRITVDINIS [illegible] MALA SVNT GALIENVS: Signa quae
sunt bona siin determinatione febrium ininitio
aegritudinis appareant mal, a sunt iudicanda·
dic est io aegritudinis non fit quando mox inini
tio quae bona sunt signa apparent· hutiles autem
esse signa existimanda sunt quae neque ininitio
aegritudinis neque in augmentum sed in statu
iam declinante apparent signa esse bona existi
II· QVOMODO BONA DETERMINATIO FEBRIVM COGNOS manda·
CENDA EST GALIENVS: Siquidem quando febris deter
minationem factura est quia egrotat ab omnibus
liberi in benitur simptomatibus et colorine obonq
apparit secundum eu acuationis rationem et pul,
sus melior et fortior inuenitur· haec est bona de
terminatio· quod si eorum minuatur uirtus intan
tum inutilis est determinatio inquantum deicitur uir
III· QVOMODO FVIVRA DETERMINATIO COGNOSCENDA EST tus
IN FEBRIBVS GALIENVS: Quando igitur increscunt et
antecedunt accessiones et semper plus a ratione
per singulos dies accedunt et oras et fortiores fi
unt· et quam pluri me in diatrion uenientes cele
re aegritudinem determinare significat· si autem
pigre mouetur et ipsa ora accedit quemadmodum
per singulos dies accedere solet post mul, tum
tempus fieri determinationem significat· si autem
rigores habeat nimios bis qui febrit non fit solu
tio antequam mitigetur rigor· hoc autem non ces
sante inpossibil, e est ut statum faciat aegritudo
de quare magis neq· declinationem oportit sperare·
IIII· DE VRINIS IN FEBRIBVS GALIENVS: Urina optima est
quae sanis hominibus similis apparit id est subro
bea·

Bernensis F. 219. — Oribasius.

ETFOEDUSQUODPRAEUA
RICATUSESTPONĀIN
CAPUTEIUS
ETEXPANDĀSUPEREŪ
RETEMEUM
ETCONPRAEHENDETUR
SAGYNAMEA
ETADDUCĀEUMINBABYL
LONĒETIUDICABOILLUM
IBI
INPRAEUARICATIONE
QUADISPEXITME
ETOMNESPROFUGIEIUS
CUMUNIUERSOAGMI
NEGLADIOCADENT
RESIDUIAUTĒINOMNĒ
UENTŪDISPERGEN
TUR
ETSCIETISQUIAEGODNS
LOCUTUSSŪ
HAECDICITDNSDS
ETSUMĀEGODEMEDUL
LACEDRISUBLIMIS
ETPONĀDEUERTICERA
MORUMEIUS
TENERŪDESTRINGĀ
ETPLANTABOSUPER
MONTĒEXCELSUM
ETEMINENTĒ
INMONTESUBLIMI
ISRL PLANTABOIL
LUD
ETERUMPETINGERMEN
ETFACIETFRUCTŪET
ERITINCEDRUMMAG
NAM
ETHABITABUNTSUBEAOM
NESUOLUCRES
UNIUERSŪUOLATILESUB
UMBRAFRONDIŪEIUS
NIDIFICANT
ETSCIENTOMNIALIGNA
REGIONISQUIAEGODNS
HUMILIAUILIGNŪSUBLI
ME
ETEXALTAUILIGNŪHUMILE
ETSICCAUILIGNŪUIRIDE
ETFRONDEREFECILIGNŪ
ARIDŪ
EGODNSLOCUTUSSUM
ETFECI
XVIII. ETFACTUSESTSERMO
DNIADMEDICENS
QUIDESTQUODINTERUOS
PARABULĀUERTITIS
INPROUERBIŪISTUD
INTERRAISRL DICEN
TES
PATRESCOMEDERUNT
UUAMACERUĀETDEN
TESFILIORŪOBSTIPUE
RUNT
UIUOEGODICITDNSDS
SIERITUOBISULTRA

Paris. N. a. l. 1586 (Turonensis). — Prophetae.

DE MANIB· EORUM·
ET ABIIT ITERUM TRANS
IORDANEN IN EUM
LOCUM UBI ERAT
IOHANNIS BAPTIZANS
PRIMUM ET MAN
SIT ILLIC
ET MULTI UENERUNT
AD EUM ET DICE
BANT· QUIA IOHANNIS
QUIDAM SIGNUM
FECIT NULLUM·
OMNIA AUTEM QUAECU͞
Q: DIXIT IOHANNIS
DE HOC UERA ERANT
ET MULTI CREDIDE
RUNT IN EU͞
ERAT AUTEM QUIDA͞
LANGUENS LAZARUS
A BETHANIA DE CAS
TELLO MARIAE ET
MARTHAE SORORIS
EIUS·
MARIA AUTEM ERAT
QUAE UNXIT D͞N͞O UN
GUENTO·
ET EXTERSIT PEDES
EIUS CAPILLIS SUIS
CUIUS FRATER· LA
ZARUS INFIRMABATUR·

MISERUNT ERGO
SORORES EIUS AD
EUM DICENTES·
D͞N͞E ECCE QUEM
AMAS INFIRMATUR
AUDIENS AUTEM IHS
DIXIT EIS·
INFIRMITAS HAEC
NON EST AD MORTE͞
SED PRO GLORIA D͞I
UT GLORIFICETUR
FILIUS D͞I PER EU͞
DILIGEBAT AUTEM
IHS MARTHAM
ET SOROREM EIUS
MARIAM· ET LAZA
RUM·
UT ERGO AUDIUIT
QUIA INFIRMABATUR
TUNC QUIDEM MAN
SIT IN EODEM LOCO
DUOB: DIEBUS·
DEINDE POST HAEC
DICIT DISCIPULIS
SUIS·
EAMUS IN IUDAEAM
ITERUM DICUNT EI
DISCIPULI·
RABBI NUNC QUAE
REBANT TE LAPIDARE

Carnotensis 52. — Euangelium Johannis.

AFFICIENT EOS ET
ERITIS ODIO OM
NIB; PROPTER NO
MEN MEŪ QUI AU
TĒ SUSTINUERIT
USQ; IN FINĒ HIC
SALUUS ERIT
CŪ AUTĒ UIDERITIS
ABOMINATIONĒ
DESOLATIONIS S
TANTĒ UBI NON
DEBET QUI LEGIT
INTELLEGAT
TUNC QUI IN IUDEA
SUNT FUGIANT IN MON
TES ET QUI SUPER
TECTŪ NON DES
CENDAT IN DOMŪ
NEC INTROEAT UT
TOLLAT ALIQUID
DE DOMO SUA ET
QUI IN AGRO ERIT
NON REUERTATUR
RETRO TOLLERE
UESTIMENTŪ SUŪ
UAE AUTĒ PREG
NANTIB; ET NUTRI
ENTIB; IN ILLIS DIEB;
ORATE UERO UT HIE
ME NON FIANT
ERUNT ENĪ IN DIEB;
ILLIS TRIBULATIONES
TALES QUALES NON
FUERUNT AB INICIO
CREATURE QUĀ CON
DIDIT DS USQ; NUNC
NEQ; FIENT
ET NISI BREUIASSET
DNS DIES NON FUIS
SET SALUA OMNIS
CARO SED PROPTER
ELECTOS QUOS ELE
GIT BREUIABIT DIES
ET SI QUIS TUNC UO
BIS DIXERIT ECCE
HIC EST XPS ECCE
ILLIC NE CREDIDERITIS
EXSURGENT ENIM

Augustodunensis 4 (Flaviniacensis). — EUANGELIA.

Phototypie Berthaud, 31, rue Bellefond, Paris.

Augustodunensis 24. — Gaiana interpretatio

Paris. 8907 (Carnotensis). — Maximinus contra Ambrosium.

Sangallensis 722. — Hilarius in Psalmos.

Phototypie Berthaud, Paris

Sangallensis 193. — Daniel.

congregata ne in terrā pereat,
Diuitiae si adfluent nolite cor ad
ponere. Ut ille diues qui de purpora
& bisso ornatus cottidiae splendide
epulabat; Mortuus est & in infernū
sepultus. in flammas cruciatus arde
bat In lingua lazarū quaerebat
guttā aquae cū nec haberet & micā
panis non inueniebat. Uenia quia
n fecerat misericordiā. Tarda est
confessio quando aduenit. nulla ē
regressio; Mala ē paenitentia ubi
nulla erit indulgentia; In proph. in
infernū aū quis confitebitur tibi. Sa
lamon ait. qdcumq; potest manus
tua facere instanter operare; Qa
nec opus. nec ratio nec scientia. nec
sapientia erunt apud inferos quo
properas uenturum temp; ignoras
& post mortem operare non possū
quinq; enim frs habebat

Commentū sup libs dialecticās
liber beati odonis abbatis

quomodo
peccatum
reuixit
ide(s)t ap(?)
paruit

autem mandato peccatum
reuixit quid aliud qua
eminuit et apparuit nec
tamen ait uixit sed reuixit
uixerat enim aliquando in
paradiso quando contra
datum praeceptum satis
apparebat ammissum
cum autem a nascentibus
trahitur tum quam mor
tuum sit latet donec repug
nantī iustitiae malum eius
prohibitione sentiatur.
* cum aliud iubetur atque
approbatur aliud delec
tat atque dominatur tunc
peccatum quodammodo
in notitia nati hominis
reuiuescit quod in notitia
primum facti hominis iam
quando iam uixerat sed
quod requiritur non ita ex
peditum est quomodo de

Aurelianensis 169 (Floriacensis). — Augustinus contra Pelagianos.

Veronensis 4. — Liber Sapientiae.

Sangallensis 1395.

S. Pauli in Carinthia XXV. d. 65.

EUANGELIA

in quo et antiquitatem sui et aetatis ostendens ait
plurimos a se uisos qui sub domino uariis in iudaea op-
pressi calamitatibus sanati fuerant et qui a mortu-
is resurrexerant
XX. aristides atheniensis philosophus eloquentissimus et
sub pristino habitu discipulus xpi uolumen nostri
dogmatis rationem continens eodem tempore quo et
quadratus adriano principi dedit id est apologeticum
cum pro xpianis quod usque hodie perseuerans
aput philologos ingenii eius indicium est
XXI. Agrippa cognomento castoris uir ualde doc-
tus aduersus uiginti quattuor basilidis
heretici uolumina quae in euangelio confice-
rat fortissime disseruit prodens eius uniuersa
mysteria et prophetas enumerans barchabban
et barcho et ad terrorem audientium alia quae-
dam barbara nomina et domini maximum
eius abraxas qui quasi annum continens iuxta
graecorum numerum supputetur. moratus autem
est basilidis a quo gnostici in alexandria tempori-
bus adriani qua tempestate et cochebas dux iu-
daicae factionis xpianos uariis suppliciis necabit
XXII. hegesippus uicinus apostolicorum temporum et
omnes a passione domini usque ad suam aetatem
ecclesiasticorum actuum texens historias multa

Veronensis XXII, 20. — Hieronymus de viris ill.

9

perfectio post hanc peregrinationem fu-
tura est ubi omnium cogitationes nec la-
tebunt inuicem nec inter se in aliquo re-
pugnabunt; propterea sacramentum
nuptiarum temporis nostri sic ad unum
uirum et unam uxorem redactum est ut
ecclesiae dispensatorem non liceat ordi-
nari nisi unius uxoris uirum; quod acuti-
us intellexerunt qui nec eum qui cathe-
cuminus uel paganus habuerit alteram
ordinandum esse censuerunt; de sacra-
mento enim agitur non de peccato; nam
in baptismo peccata omnia dimittuntur;
sed qui dixit si acceperis uxorem non pec-
casti et si nubserit uirgo non peccat et
quod uult faciat non peccat nubat satis
declarauit nuptias nullum esse peccatum;
propter sacramenti autem sanctitatem
sicut femina etiam si cathecumina fuerit
uitiata non potest post baptismum inter di uir-
gines consecrari; ita non absurde uisum est
eum qui excessit uxorum numerum singu-
larem non peccatum aliquod commisisse
sed normam quandam sacramenti amisis-
se; non ad uitae bonae meritum sed ad or-

xxiii

Paris. 13367 (Corbeiensis). — Augustinus de bono conjugali.

Gelasius, Epist.

Vigilius Tapsensis de Trinitate.

Ambrosianus O. 210 sup. (Bobiensis).

Paris. N. a. l. 1594. — AUGUSTINUS, Sermones.

Paris. 9533. — AUGUSTINUS in Psalmos.

Augustinus, Collatio cum Pascentio.

Rufinus in Symbolum Apostolorum.

Taurinensis G. V. 26 (Bobiensis).

Paris. 6400 G (Floriacensis). — Liber Numerorum.

Veronensis XXXVII, 35. — Clementis Recognitiones.

solutenimbarbari
caeimmanitatiest
gratisnocere; nam
etipsaeferaeuthuma
ficiantepraedamse
quuntur; forsitaq·
poenaeaceruaein
tutissimamaiorlaba
nis; denique
cumtaliaagerentur
ausisetiamsialiqui
reuocarenturindi
ciocompertostrans
fugeretamenalii
nondesinebant;
interquosmannus
lazariquiasserebat
perunamportam
sibicreditamcentu
quindecimmilia
mortuorumelata:
additisadhucoctin
gentisoctogintafu
neribusexquoipse
tuendiuicemhuius
modirecepissetmune
ris; idqueseroloeorum
numerocollectum
quimercedepublica
sepultiforentprae
tereosquosrepelieran
sui; quaeautemse
pulturanimisetdenu
rocadaueradeiceren
tur, postipsum
plerique non ignobi
lesuiriconfugientes
adtitumsescenta
miliadefunctorum
fuissequaeperportas
elataenumeratasint
commemorabant;
eorumuerocadaue
rumquaepropter
infinitampauperu
multitudinemeffer
rinequiuerintadque
inmaximisdomibus
diuersorumqueope
rumsparsisconstipa

Ambrosianus C. 105 inf. (Bobiensis). — Josephus.

Augustodunensis 24. — Cassianus.

Augustodunensis 24. — Cassianus.

Gandavensis 246. — Hieronymus, Epist.

de psalmo

et iustificati sumus. nemo quasi do̅
tribuat quia est et sibi retribuat
quia iustus est. melius est enim quod
tibi iustus tribuere quam quod illi. me
lius enim aliquid est quia iustus es
quam quia homo es. in inferiorib(us) ali
quid dando et in superiorib(us) totum il
li da. in toto ipsum lauda. non te adtol
de manu artificis ut esse quid fecit.
nonne scriptum est quia sumpsit ds̅
limum de terra et formauit homi
nem. antequam homo esset limus
erat. antequam limus esset nihil
erat. sed non de isto loquimur merito
gratias agamus artifici tuo. audi aliud
eius figmentum ubi te fecit. non ex
operibus iam ne forte quis extolla
tur. sed quid dixit. non ex operibus
ne forte quis extollatur. superius
quid commemorauit. gratia sal
ui facti estis per fidem et hoc non
ex uobis apostoli uerba sunt. non
mea gratia salui facti estis per fi
dem. et hoc ut salui essetis per fide̅

+ IN NOMINE DNI MANE[illegible]RIC DI

Augustodunensis 107. — Augustinus in Psalmos.

committendumsedusq· adperfectamaetatem
omniintegritateseruenturinreliquisreb· profi
cientediligentianamsiminoreseiusfacultates
suntutnonsitpatrimoniumillisettantummodo
substantiainreb· mouilib· inuenitursciant
tutoressibiessepermissumutuenderepraesumant
mouiliaetagrosconparareutminorib· ineapar
teprospiciantsiueronones teiusmodisubstantia
undepraediumconpareturhanciubenturhabe
rediligentiamutpecuniacolligaturetconpen
diisusurarumautquib· libetaliisreb· commodum
utillisadquirantautsifortetenuitassubstantiae
eritexindesaluarepupillissubstantiaministre
turetsiitaegerintatutorepupillusnonerit
quaesiturususuram
Expl· lib· III· INCP· lib· IIII·
IIII decretioneuelbonorumpossessione
Imppthеodetualent ad adsenatumpostalia patrem
aliquaexparteminoremessematrib· nonsine
musnamcumetiaminfantisfiliimorientisma
terbonorumsolaciaconsequaturcurdeaeta
teeiuspatergrauespatiaturtendiculasnonui
demusetcumlegitimasuccessiononmodoinma
treuerumetiaminsuccessorib· longiusconsti
tutisnonbonorumpossessionispetitionenoncre
tionissollemnitatecogiturcustodirequali
cumq· contentaaditaeueladeundaeheredi

Berolinensis 159 (Lugdunensis). — Lex Romana Visigothorum.

157

hicuerusdsetuitaaeternacuminformadies c.5.
setnonrapinamarbitratusessesseaequalemdō·
semetipsumexinaniuitformamseruiaccipiens
aequalitatemenimdiueridsuerusnonrapuit
quamunitatenaturalisempiternuscumgenito
repossedit. Idcircounigenitusdīfiliusetiam
quandoformamseruiaccipienssemetipsum
exinaniuitplenusgratiaeueritatisquepermān
sit·uidimusinquitiohannesgloriameiusgloriam
quasiunigenitiapatreplenumgratiaeuerita
tishocestutiquequodinunoeodemquesemetip
sumexinanienteetplenogratiaeueritatisaccep
taseruiformaueritatemuoluntariaeprorsus
exinanitionisostendit·Inquoaeternaperma
nensdīformaplenitudinemgratiaeueritatis
quemonstrauit·
Quaeestigiturillaunigenitiexinanitio·nisiaccep
tapassibilisetmortalishumanitasxpi, quae
autemestunigenitiplenitudonisipermanens
inpassibilisatqueinmortalisdiuinitasxpi·Inquo
perfectushomoplenusestgratiaeetinquoper
fectusdsplenusestueritatis·quodproculdubio
plenitudinisnomineutdiuinitatisessemonstre
turapostolumdexpologuentempariteraudia·
mus quiainipsoinhabitatomnisplenitudodi
uinitatiscorporaliteretestisinillorepleti,
Quaeautemsitquaeinxpoinhabitatplenitudo
diuinitatisiohannesostendat·Uerbuminquit
carofactumestethabitauitinnobis· deistaple
nitudinebaptistaiohannesnosasseritaccepisse
dicensetdeplenitudineeiusnosomnesaccepimus
etgratiampragratia·
Unusigituridemquexprdsethominisfiliusquiet c.6.
semetipsumexinaniuitetplenusgratiaeuerita
tisq·permansit,

Vaticanus Reg. 267 (Floriacensis). — Fulgentius.

1. Aurelianensis 169 } (Floriacensis). — ORIGENES.
2. Vossianus O. 88 A }

qualem que uesperam et mane fecerit nemo tamen est a sensib. nostris.
nec ita ut est intellegi a nobis potest quod tamen sine ulla haesitatio
ne credendum est; aut enim aliqua lux corporea est siue in superio
ribus mundi partibus longe a conspectibus nostris siue unde sol post
modum accensus est. aut lucis nomine significata est scā ciuitas in
scis angelis et spiritibus beatis de qua dicit apostolus quae sursum est
hierusalem mater nostra aeterna in caelis. ait quippe et alio loco.
omnes enim uos filii lucis estis et filii diei. non sumus noctis neque te
nebrarum. si tamen et uesperam diei huius et mane aliquatenus
congruentem intellegere ualeamus quoniam scientia creatu
rae in comparationem scientiae creatoris quodammodo uespe
rascit; itemq. lucescit et mane fit cum et ipsa refertur ad laudē
dilectionemq. creatoris. nec in noctem uergitur ubi non creator
creaturae dilectione relinquitur; deniq. scribtura cum illos di
es dinumeraret ex ordine nusquam interposuit uocabulum noc
tis. non enim ait alicubi facta est nox. sed facta est uespera et fac
tum est mane dies unus. ita dies secundus et ceteri; cognitio quippe
creaturae in se ipsa decoloratior est ut ita dicam quam in di sapien
tia cognoscitur uelut in arte qua facta est. ideo uespera quae
nox congruentius dici potest. quae tamen ut dixi cum ad laudan
dum et amandum refertur creatorem recurrit in mane. et hoc
cum facit in cognitione sui ipsius dies unus est; cum in cognitionem
firmamenti quod inter aquas inferiores et superiores caelum ap
pellatum est dies secundus. cum in cognitionem terrae ac maris
omniumq. gignentium quae radicibus continuata sunt terrae
dies tertius. cum in cognitione luminarium maioris et minoris
omniumq. siderum dies quartus; cum in cognitione omnium ex
aquis animalium natatilium atq. uolatilium dies quintus. cum in
cognitione omnium animalium terrenorum atq. ipsius hominis
dies sextus; cum uero in die septimo requiescit ds ab omnibus ope
ribus suis et sanctificat eum. nequaquam est accipiendum pueriliter
tamquam ds laborauerit operando qui dixit et facta sunt uerbo
intellegibili et sempiterno. non sonabili et temporali. requies dī re
quiem significat eorum qui requiescunt in dō. sicut laetitia domus
laetitiam significat eorum qui laetantur in domo etiam si non eos
domus ipsa sed alia res aliqua laetos facit. quanto magis si eadem do
mus pulchritudine sua faciat laetos habitatores. ut non solum eo lo
quendi modo laeta dicatur quo significamus per id quod continet
id quod continetur. sicut theatra plaudunt. prata mugiunt. cum

S. half-uncial both times

Vaticanus 3375. — Eugippius.

inconparabilitersuper
naestciuitasclarior.
ubiuictoriaueritas.
ubidignitasscitasubi
paxfelicitas. ubiuita
aeternitas.multomi
nushabetinsuasocie
tatetalesdeos.situin
tua,taleshominesha
bereerubuisti.proin
desiadbeatampe
uenirredesiderasci
uitatem·deuitadae
monumsocietatemin
dignaeabhonestiscolun
tur.quiperturpes
placantur·sicistiaua
pietateremo ueau
turpurgationexpi
anaquomodoilliatua
dignitateremotisun
notationecensoria.
debonisautemcarna
libusquibussolismali
perfruiuoluntetde
malis carnalibusquae
sola perpetinolunt.
quodnequeinhisha
beantquamputan

turhabereistidaemo
nespotestatemquam
quamsihaberentde
beremuspotiusetia
istacontem nere.
quampropterista
illoscolereeteoscole
doadillaquaenobis
inuidentperuenire
nonposse·tamennec
inistiseoshocualere
quodhi·putantqui
propterhaeceoscoli
oporterecontendunt.
deincepsuidebimus
uthicsithuiusuolu
minismodus

AVR AVGVSTINI EPI
CONTRA PAGANOS
DE CIVITATE DI FINIT
LIBER II INC LIB III

Iamsatisdictumarbi
trordemorummalis
etanimorumquae
praecipuecauendasunt
nihildeosfalsospopulo
cultorisuoquominus

Paris. 12214 (Corbeiensis). — AUGUSTINUS, Civ. Dei.

Ambrosianus E. 147 sup. (Bobiensis). — CONCILIUM CHALCEDONENSE.

Ambrosianus S. 45 sup. (Bobiensis). — Hieronymus in Isaiam.

Ambrosianus S. 45 sup. — HIERONYMUS in Isaiam.

Phototypie Berthaud, Paris

etcausnisiabeisdissimularetarguereturexemplo
audiuimusquidideoreumibamnondebuitabsoluere
etepiscopatumeietecclesiamrestituereecclequaper
eutychisfactioneminiusteetubrenseratexpulsus
quiafalsuseratinpersonabeaticyrilliuteumali
quandoputaret,eterrassecuiusfidemnonsolumsci
enspostunitionemcumorientalib·factamuerum
etiamanteunitionemnesciensapprobauitsed
nonoportuitinquiuntutposthancunitionemde
beatocyrillotalialoqueretur egoautemdicoquia
necanteunitionemoportuitimmonecanteipsam
synodumephesenamquiapriusinterrogaricyrillus
debuitacdeindeculparisinonsatisfaceretsed
nuncilludquaerimusutrumhaecuenerabilisibae
culpaquaesicutiamprobauimussynodoquoq·
notataesttantidebueritaestimariutepistulaeius
pronuntiareturhaereticacumidemipsusbeati
cyrilliinconfessionequameiperpaulumepmori
entalessuscribendammiserantapprobaret
licetinillisduodecimcapitulisintentionemeius
necdumintellegeretcognoscensmagnasynodus
quodsiueinilliscapitulissiueinillaconfessionein
cuibeatuscyrillussuscribsiteademfideesseetni
hildifferreiudicauitquib·uerbisenuntiatamcyril
lifidemibasapprobassetcumeumquodnecerta
riumfueritapprobasseconstaretundenecali
udcrediditneccrederedebuitnisiquiapatres
orientalesinterquosfuitetiamipseibasaliasq·
prouinciarumepiintentionemcapitulorumbeaticyril
liminusanimaduerterantuteaetiamaconcilioephe
senosusceptaculparent

XVI

Veronensis LIII, 51. — Facundus.

Veronensis LIX, 57. — Leo papa, Epist.

Veronensis 3. — Liber Regum.

37

EXPLC. LIB. VII. CONFESSIONUM. INCP. LIB. VIII. EIUSDEM.

Romanus Vict. Em. 2099. — Augustinus, Confessiones.

102

INCIPIT·LIBER·V·GENESIS
ad litt aureli aug·
HIC EST LIBER CREATVRAE
caeli et terrae cum factus est dies fe
cit ds caelum et terram et omne uiride
agri antequam esset super terram et
omne faenum agri antequam exortu
est non enim pluerat super terram ds
et homo non erat qui operaretur ter
ram· fons autem ascendebat de terra
et inrigabat omnem faciem terrae
Nunc certe firmior fit illa sententia qua
intellegitur unum diem fecisse dm un
de iam illi sex uel septem dies unius huius
repetitione numerari potuerint quan
do quidem apertius scā scriptura iam di
cit concludens quodammodo cuncta quae
ab initio usque ad hunc locum dixerat at
que infert hic est liber creaturae uel fac
turae caeli et terrae cum factus est dies

Paris. 2706 (Dionysianus). — AUGUSTINUS in Genes.

uoluitumdicare utetsidiuersislocisdegam
ipsius prb̄ censeas seddeine nequidignores
sciat antiquissimumpeccatorem nonita
olymdetenebris etumbramortis eductū
spm̄ autaeuitalis auasse· nectiaolyimpo
suisse inaratromanam etcrucemdni
sustulisse quamutinfinemperferre
ualeamus orationibus tuis adiuuemur·
accumulab: tur haecmeritistuismerces
sinteruentutuo oneranostrarelea
uerit· sedenim laborantemadiuuans
quiafratrem nonaudemusdicere ex
altabitur sicutciuitasmagna ettuqui
demsupermontemaedificataciuitas
et uelaccensa supercandelabrū lucer
na inseptiformiclaritateconluces nos
submodiopeccatorumdelitescimus· Ui
setalitteris tuis proferinlucem inqua
ipseuersaris superaureacandelabra
conspicuus eloquiatua lumensemitis
nostrisferunt etoleolucernaetuaein
pinguabitur caputnostrum etaccen
deturfides cumdespūoristui cibūmen
tis etlumenanimaesumpserimus pax
etgratiaditecum etcoronaiustitiae
tibimaneatindieillodn̄e paternitas
dilectissime uenerabilis etexopta
tissime Benedictoofficitatistuaecom
ter etaemulatoresindn̄o fratres

Paris. 11641 (Narbonensis). — AUGUSTINI Epist.

Paris. 12243. — GREGORIUS, Homeliae in Ezechielem.

Phototypie Berthaud, Paris

Aurelianensis 169 (Floriacensis). — HIERONYMUS in Isaiam.

Aurelianensis 169 (Floriacensis). — OPTATUS.

140

mihi pro bonis uirtutum retribuerunt. ad conspectum
meum uentura sunt ut reddam unicuiq; secundum ope-
ra sua; Praestolabar lucem et eruperunt tenebrae,
lucem meis fidei et doctorum operum praestolabar; et in-
fidelitas eorum ac uitiorum tenebrae praeualuerunt;
Interiora mea efferbuerunt absq; ulla requie. siue quod
dolore ac tristitia intrinsecus animus eius sollicitudine et
anxietate ferbuerit super eorum perditione. sicut dicit.
zelus domus tuae comedit me. siue postquam uerbum car-
ro factum est et dominus habitauit in homine ihu saluatore nostro.
Interiora eius id est anima illius motus sine cessatione
diuino igne feruebant; quod dictum est absq; ulla
requie. id est ut alibi et requiem non habebant die et
nocte dicentes sanctus sanctus sanctus dominus; quod autem dicit interio-
ra mea proinde apostolus de eodem domino ait. in quo sunt
omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi.
Maerens incedebam sine furore consurgens in turba clamaui.
Id est in euangelio scriptum est et contristatus est ihs super
duritia cordis eorum quando sine aliquo uitio iracun-
diae furore erat. quo donare atq; concedere peccata
eorum aduenerat non punire. sicut et ipse saluator
ait. filius hominis uenit quaerere et saluum facere quod
perierat; dicit etiam euangelista stabat ihs et clamabat
dicens; si quis sitit ueniat et bibat; et ipse saluator inuitan-
tes ait; uenite ad me omnes qui laboratis et onerati
estis et ego reficiam uos; Frater fui draconum et so-
cius struthionum; iudaeos in euangelio dominus frequen-
ter serpentes appellat et uiperas ita dicens; serpentes
genimina uiperarum; et per prophetam ait oua as-
pidum eruperunt cum malorum generationem
multiplicari uideret; item propheta alius dicit. furor dra-
conum uinum eorum et furor aspidum insanabilis;
sed idcirco fratrem eorum se nuncupauit quo de eorum
genere secundum carnem est procreatus de quibus
ipse saluator ait in psalmo; extraneus factus sum fratribus
meis

h Praeuenerunt me dies afflictionis. Dies afflictionis in die iudicii erunt in quibus praedictam gentem
iudicaturus sum. Sed tamen nunc et in hoc tempore nimis sceleribus suis praeuenerunt me.

Cameracensis 470. — Philippus in Job.

flauit in quid sp̄s eius et fluent aquae idest resoluen
tur et defluent sed siue hic flante dō siue in psalmo
flabit sp̄s iubente dō siue iubebit sp̄s intellegere possu
mus et quod hic dixerit concrescet gelu hoc in psalmo
superiori uersiculo emittet crystallum suum sicut
frusta panis ita autem hiemali tempore nouimus
ut flante idest iubente dō nimio frigore densentur
uel etiam concrescant aquae et ceterum tempore
ueris resoluantur. secundum mysticos intellectus in
praeteritis temporib; et generationib: ob meritum
suum relinquente dō genus humanum flatu oris dī
et iustitiae eius manente sententia dum remouetur
ab igne diuino omnis creatura concreta est tamquā
gelu et a uera dī cognitione frigoris sui inmensitate
constricta nunc uero per gratiam dn̄i et saluatoris n̄i
sicut ait petrus apostolus tempora ignorantiae despi
ciens dī rursum ab illo algore obliuionis atq: duritia cor
dis quae sicut longi temporis gelu obdurauerunt cari
tatis dī igne soluuntur aquae populorum ut effluant
et recurrant ad dm̄. frumentum desiderat nubes
et nubes spargunt lumen suum hoc est frumentum
de quo dn̄s in euangelio per parabulam loquitur dicens
colligite zizania fasciculos ad conburendum triticū
autem congregate in horreum meum et hieremias
propheta ait quid paleis ad frumentum dicit pro in
de hoc ciuium frumentum doctores quoq: ecclesiae q̄
uelud nubes portant aquas euangelii haurire deside
rat sicut et alii qui erant de hoc frumento dominico
habitantes antiochiae pisidiae rogabant paulum
et barnaban ut loquerentur eis uerbum dī quod fe
cerunt apostoli suadentes ut permanerent in gra
tia dī cornelius quoq: ad petrum apostolum ait n̄c
ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus audire om
nia quaecumq: tibi praecepta sunt a dn̄o et amos ser
ui te excipiat uelud pluuiam eloquium meum et di

XX

Cameracensis 470. — Philippus in Job.

154

CXXVI. QUID SIT ET OMNES POPULUS UIDE
BAT UOCES ITEM EX LIBRO QUAEST. EXODI XV.
ET omnis populus uidebat uoces et lampadas
et uocem tubae et montem fumantem. Solet
quaeri quomodo populus uidebat uocem, cum uox
non ad uisum sed potius ad auditum pertinere uideatur.
Sed sicut modo dixi uideatur de omnibus quae iam dicta
sunt sic uidere solet pro generali sensu poni. Non solū
corporis. uerum etiam animi unde et illud est cum
uidisset iacob quia sunt escae in aegypto. Unde utiq.
absenserat quam quam nonnulli uidere uocem nihil
aliud esse arbitrati sunt quam intellegere qui
uisus mentis est. Cum uero hic breuiter dicendum
esset quod populus uidebat uoces et lampadas et uocē
tubae et montem fumantem quaestio maior orer
retur. quomodo audiebat lampadas et montem
fumantem quod pertinet ad sensum uidendi nisi quis
dicat. Nec tam breuiter dicendum fuisse ut totū
diceretur audiebat uocem et uidebat lāpadas
et audiebat uocem tubae et uidebat montem
fumantem. Duo quippe genera uocis erant. et de
nubibus sicut tonitrua et de tuba sicut amen ipsam
dixit uocemque de nubibus edebatur. ac per hoc
melius in his quae ad sensum audiendi pertinebant
generalis sensus est positus. hoc est uidendi. cum
breuiter totum uellet scriptura complecti. quam
ut in his que pertenent ad uidendi sensum sub intel
legeretur auditus. quo more loqui non solemus.
Nam uide quid sonat solemus dicere audi quid
luceat non solemus usq. hic
XXVII DE DIIS ARGENTEIS ET AUREIS FIERI PRECEPTO
PROHIBITIS EX EODĒ LIBRO QUESTIONĒ EXODI. LXXV

Paris. 2110. — Eugippius.

INCIPIUNT CA
PITULA DE LIBRO .UI

I, De eo quod apostolus ait xpm di uirtutem et di sapientiam
II, De patre et filio hoc solum non dici quod illud de illo quod
non simul ambo sunt ds enim de do bonus de bono uirtus
de uirtute quod simul sunt recte dicitur pater autem de pa
tre aut filius de filio quod non ambo simul sunt non potest dici,
III De unitate fili cum patre et nostram inuicem nobiscum,
IIII Pares in quacumque uirtute non posse in ceteris esse dissi
miles ac si haec aequalitas in animis repperiatur humanis
multo incomparabilius eam manere in incommutabili aeter
na que substantia quod est ds trinitas,
U De sps sci unitate cum patre et filio,
UI De natura corporea et creatura spiritali quod simplices
non sint quia nec incommutabiles,
UII, De simplici et incommutabili essentia di quamuis multiplici
ter secundum substantiam nominetur,
UIII De solo uero do patre et filio et spu sco,
UIIII Trinitatem di tantis nullomodo triplicem esse dicendum quia
nec tria ibi plus sunt quam unum nec unum minus quam tria,
X, De sententia sci helarii qua in trinitate personarum pro
prietatem intellegitur demonstrasse. Explt cp de l. b UI,

INCIPIT TEXTUS EIUSDEM,

q XII,

Oxoniensis Laud. misc. 126 (Herbipolitanus). — Augustinus, de Trinitate.

22

ligabiseosetuinctosducisincaptiuitatemetdeossabusquondam
adq·captiuisliberosdisfaciesutrepentedicascumsion;egostere
lisetnonpariens transmigrataetcaptiuaetistosquienutriuit
egodistitutaetsolaetistiubierant·p̄ǵp̄o quodinterpretatum
estfiliusstridorisadillumsensumrefertquodtimoresupplicii
etoiuslocubiestfletusetstridordentium·deserenterdiabolivin
culaxp̄odn̄ocredentiumturbecollasubmittant
Uicensimanona mansioestinmontegadgad quiinterpretatur replic.
nuntiussiueadcinctiouelcerteconcisio;nonenimalterpossu
musmagistridiscipulorumadq·credentiumeospacerefiliosne
cessitatis·nisipreceptoreseorum interfecerimuscrudelissimos;
inoccisioneeorumnonparcat·manusnr̄a armumautextremū
auriculedeoreleonisextraheres;aduerodenuntioetaccinctio
nehecbreuiterdicipoterit·quodfiliisnecessitatisgrandesad
uirtutesstimulossuggeramus·cumeisnuntiauerimuspremia
futurorum·etaccinctosinrebelladocuerimus;horumtrium
quidquidmagisterfeceritinmonteconsistit·
tricensima mansioestinietabata queinterpretaturboni replic.
tasqueestxp̄s,
tricensimaprimamansioestinebrona queinterpretatur replicatio
transitus idestmundus·dequoapostolusait;preteritenimfi
gurahuiusmundi[illegible]uenientessc̄idesecupiuntadmeliora
transire·dequibuspsalmistacanit·etnondixeruntquipre
teribantbenedictiodn̄isuperuos.
tricensimasecunda mansioestinasiongaber·quetransfer replic.
turinlignauiri;possunthecligna uirisaltum etomniumar
borumgeneramultitudinemgentiumfigurare;hucusque
solitudofaran·decemetoctocontinetmansiones·quediscrib
teincathalogo insuperiorisitinerenonponuntur·
tricensima tertiamansioestindesertosin·hecestcades, replic.
sinautem interpretatur tropoantisransin·sicutlucus
cum[illegible]nimeluceat·uelbellumquodtamensicorridum;

b

Paris. N. a. l. 1629 (Augustodunensis). — Isidorus.

Paris. 14086 (Corbeiensis). — Hieronymus.

Veronensis X, 8. — Augustinus.

Paris. 10399. — Effrem.

Lib

euangelistas sibi scrpsisse contraria
quod parũ intellegentibus uidere po
test / ut his quaestionibus dissolutis
ex hoc quoq; appareat illius capitis
membra non solũ idẽ sentiendo uerũ
etiã conuenientia scribendo in corpo
ris ipsius unitate germanã seruasse
concordiã

AUR AUGUSTINI EPI DE CON
CORDIA EUANGELISTARŨ
FINIT LIB PRIMUS. INCP
LIB SECUNDUS PRAECE
DENTIBUS CAPITUL QUAESTIONUM.

I Quare usq; ad ioseph generatoris xpi commemoratur cum de illius semine xps non sit natus sed de uirgine maria.

II Quomodo sit xps filius dauid cũ ex ioseph filii dauid concubitu non sit natus.

III Quare alios progeneratores xpi matheus enumerat alios lucas

IIII Quare quadraginta generationes excepto

Paris. 12190 (Corbeiensis). — Augustini Concordia euangelistarum.

c

2

iudicavit, nisi alternis iterum deducti ad medium testimoni-
eundem interpretationis latius edoceret. Actumque est
ut hac occasione sicut praefatus sum veteris testamenti
tota pa[illegible]er occulta patesceret, quae diu minus ad
spirationem referenda famis nostrae esuriem supernis pabuli
copia sedaret, huius ergo rei ardenti nimis desiderio pro
vocatus quaedam de eisdem testimoniis coeperam sub quadam
brevitate decerpere, aliqua vero neglegendo transire.
Quod dum fieret, sicut conscientia mea mihi testis est, me nescien
te atque hoc cautius providente, ne ad quoquam aliquo modo
nosceretur, per quosdam ad eiusdem apostolici pontificis nostri
notitiam usque pervenit. qui me verbis mox quibus beatitudo vestra
novit, suasoriis atque adrupnae trahentibus hortando coepit
accendere, quatenus hoc quod neglecte coeperam, explere stu
diosius debuissem, ita ut et opus et librum. In quo testimonium
positum legeretur, vel ex qua re ortum esset, in tituli eius
praenotatione signarem; Cuius respondens mea rusticitate
nimium impossibilitatem pensans, in accepti deprehen
sus sicut in acuta gravi . fluctuum procella turbatur, ad
orationum eius portum pavens fateor fidensque confugi.
Sciens impossibile non fore quod tanto mihi praecepisset ut
per ad multorum aedificationem profutura fieri iube
tur. Moxque hoc imperat nos suffragio provocatus
adsumens quo valui studia veteris ac novi testamenti
huiusmodi testimonia congesta collegi. Etiam non solum non de
beati Iob expositione, sed nec de aliis eius opusculis quic
quam cursim sicut prius facere coeperam neglectum re
linquere; quae dum dispersa sicut quippe [illegible] fuerant
inscedis suis relata transcurrerem. Usu mihi est licet
esset laboris immodici utenius cuiusque rei testimonia
iuxta quod in suis ex ordine inserta codicibus per libros suos ordi

Paris. N. a. l. 1597 (Floriacensis). — PATERIUS.